

**ΕΘΝΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ**

ΚΑ΄ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΣΕΙΡΑ

ΤΕΛΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΤΙΤΛΟΣ

«Διερεύνηση των δράσεων που έχει αναπτύξει το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Φύλου (EIGE) και διατύπωση προτάσεων για το ποιες από αυτές θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και στη χώρα μας και γιατί.»

**ΤΜ. ΕΞΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ**

**Επιβλέπουσα:
Μαρία Γκασούκα**

**Σπουδάστρια:
Βασιλική Δημητριάδη**

ΑΘΗΝΑ – 2017

**ΔΙΕΡΕΥΝΗΣΗ ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΕΧΕΙ ΑΝΑΠΤΥΞΕΙ ΤΟ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΦΥΛΟΥ (EIGE) ΚΑΙ ΔΙΑΤΥΠΩΣΗ
ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΟΙΕΣ ΑΠΟ ΑΥΤΕΣ ΘΑ ΜΠΟΡΟΥΣΑΝ ΝΑ
ΑΞΙΟΠΟΙΗΘΟΥΝ ΚΑΙ ΣΤΗ ΧΩΡΑ ΜΑΣ ΚΑΙ ΓΙΑΤΙ.**

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η σχέση των δύο φύλων έχει απασχολήσει όλες τις κοινωνίες από τα αρχαία χρόνια έως σήμερα, ενώ παράλληλα έχει επηρεάσει τις καθημερινές σχέσεις των ατόμων. Ο καθορισμός των ρόλων που αναλαμβάνονται από τα δυο φύλα βασίζεται στην θέση που κατέχουν στην κοινωνία. Η σχέση αυτή δεν είναι στάσιμη αλλά έχει αλλάξει πολλές φορές στην πάροδο των χρόνων και παρά τις προσπάθειες για την επίτευξη της ισότητας μεταξύ τους αυτή φαίνεται να μην έχει επιτευχθεί ουσιαστικά.

Η εικόνα που είχε διαμορφωθεί παλιότερα για την γυναίκα ήταν ότι ήταν το αδύναμο φύλο του οποίου προορισμός ήταν η δημιουργία οικογένειας, ενώ παράλληλα βρισκόταν υπό την εξουσία του άντρα ο οποίος ήταν ο αρχηγός της οικογένειας. Ιστορικά η συμβολή των γυναικών στην κοινωνία έχει αποσιωπηθεί και αυτό μπορεί να αιτιολογηθεί στην ανδρική προσέγγιση της ιστορίας η οποία κατά βάση έχει γραφτεί από άνδρες ιστορικούς. Αυτοί είδαν την ιστορία μέσα από πολέμους, εξερευνήσεις, πολιτικά γεγονότα και παιχνίδια εξουσίας όπου οι γυναίκες δεν είχαν ρόλο. (Μ.Γκασούκα, 2016)

Μια σειρά γεγονότων, στην πάροδο των ετών, αλλάζει τον ρόλο της γυναίκας η οποία αντιλαμβάνεται την αξία της και τον ρόλο της στην κοινωνία. Έτσι τα πρώτα φεμινιστικά κινήματα κάνουν την εμφάνισή τους. Ακολουθούν οι πρώτοι νόμοι περί ισότητας των δικαιωμάτων μεταξύ γυναικών και ανδρών, όπου οι γυναίκες αρχίζουν να διεκδικούν την αυτονόμησή τους, την εισαγωγή τους στην αγορά εργασίας, την θέση που τους αρμόζει στην κοινωνία και την ισότιμη αντιμετώπισή στην διεκδίκηση των πολιτικών δικαιωμάτων και των προσωπικών τους φιλοδοξιών.

Με ορόσημα την Οικουμενική Διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα η οποία υιοθετήθηκε και ψηφίστηκε από τη Γενική Συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ) το 1948 και τη Συνθήκη της Ρώμης το 1957, διεθνείς και ευρωπαϊκοί οργανισμοί ασχολούνται με το ζήτημα της ισότητας των φύλων.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει μακρά ιστορία στον αγώνα για την επίτευξη της Ισότητας ανάμεσα στα κοινωνικά φύλα και την κοινωνική κατοχύρωση της Ισότητας των Ευκαιριών μεταξύ γυναικών και ανδρών. Η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών αποτελεί σήμερα αναπόσπαστο μέρος της κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αναγνωρίζεται ως κρίσιμος παράγοντας για την οικονομική της ανάπτυξη και την κοινωνική της συνοχή (Μ.Παναγιωτοπούλου, 2017). Σημαντικό ρόλο σε αυτό το έργο

έχει το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (European Institute for Gender Equality-E.I.G.E.) το οποίο τροφοδοτεί με τα απαραίτητα στοιχεία και συμβάλλει στην χάραξη των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Σε εθνικό επίπεδο η άσκηση δημοσίων πολιτικών ισότητας καταγράφεται από το 1981.

Η παρούσα εργασία θα αναφερθεί στην διαχρονική εξέλιξη της Ισότητας των Φύλων σε διεθνές, ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο επισημαίνοντας τους σημαντικούς σταθμούς στην πάροδο των ετών. Επιπλέον θα αναφερθεί και θα αναλύσει την σημασία του ρόλου του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων (European Institute for Gender Equality-E.I.G.E.), τις δράσεις του και την βοήθειά που έχει προσφέρει στις ευρωπαϊκές πολιτικές για την Ισότητα των Φύλων. Επιπλέον θα εξετάσει αν οι κατευθύνσεις που χαράσσονται και οι δράσεις του EIGE μπορούν να αφομοιωθούν εύκολα από την Ελληνική πραγματικότητα ή υπάρχουν προβλήματα τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπιστούν. Η εργασία κλείνει με χρήσιμα συμπεράσματα σχετικά με τον ρόλο του EIGE και την ενίσχυση της ισότητας των δύο φύλων στην ελληνική κοινωνία.

Λέξεις ευρητηριασμού: Ισότητα, Φύλο, ΕΟΙΦ, ενσωμάτωση φύλου στις πολιτικές, Λευκή Κορδέλα, γυναικεία βία.

ABSTRACT

The relationship of the two sexes has concerned all societies from ancient times to today, while at the same time it has influenced the everyday relationships of individuals. The definition of roles taken by the two sexes is based on their position in society. This relationship is not stagnant but has changed many times over the years and despite attempts to achieve equality between them, this seems to have not been achieved substantially.

The image that had previously been formed for the woman was that she was the weaker sex whose purpose was to create a family, while being under the authority of the man who was the leader of it. Historically, the contribution of women to society has been silenced and this can be justified in the male approach to history, which is basically written by male historians. They saw the story through wars, explorations, political events and power games where women did not have a role. (M. Gascuka, 2016)

A series of events, over the years, changes the role of a woman who perceives her value and her role in society subsequently the first feminist movements make their appearance. Followed by the first laws on equality of rights between women and men, where women begin to claim their independancy, their entry into the labor market, their place in society, and the equal treatment of their civil rights and their personal rights ambitions.

International and European organizations are addressing the issue of gender equality. The Universal Declaration on Human Rights was adopted and voted by the United Nations General Assembly in 1948 and the Treaty of Rome in 1957.

The European Union has a long history in the struggle to achieve equality between the sexes and the social safeguarding of Equal Opportunities between women and men. Equality between women and men is now an integral part of the European Union's social policy and is recognized as a crucial factor for its economic development and social cohesion (M. Panayotopoulos, 2017). The European Institute for Gender Equality (E.I.G.E.), has become an important part to this end.

At national level, the practice of public equality policies has been recorded since 1981.

The present work will refer to the evolution of Gender Equality over the years at international, European and national levels, highlighting important milestones over the

years. In addition, it will report on and analyze the importance of the role of the European Institute for Gender Equality (E.I.G.E), its actions and its contribution to European policies on gender equality. It will also examine whether EIGE's guidelines and actions can be easily assimilated by Greek reality or problems that need to be addressed are present. Finally the paper makes useful conclusions on the role of EIGE and the strengthening of gender equality in Greek society.

Index Words: Gender Equality, EIGE, Gender Mainstreaming, White Ribbon, Female Violence.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η εργασία αυτή αποτελεί μια προσπάθεια προσέγγισης του ευαίσθητου κοινωνικού θέματος της Ισότητας των Φύλων και της συμβολής του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Ισότητας Φύλου στην ενδυνάμωση του. Σκοπός είναι η παρουσίαση του, κατανόηση της κατάστασης, της εξέλιξης του στην πάροδο του χρόνου, τα προβλήματα που αντιμετωπίζει και πως το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο βοηθά στην βελτίωση της και στον απώτερο σκοπό που είναι η εγκαθίδρυση της ουσιαστικής Ισότητας των Φύλων .

Ευχαριστώ θερμά την επιβλέπουσα καθηγήτρια κα. Μαρία Γκασούκα για την καθοδήγηση και εμπιστοσύνη που μου έδειξε κατά την εκπόνηση αυτής της εργασίας.

ΕΣΔΔΑ

ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗ

© 2017

Με την Επιφύλαξη Παντός Δικαιώματος

«Δηλώνω ρητά ότι, η παρούσα εργασία αποτελεί αποκλειστικά προϊόν προσωπικής εργασίας, δεν παραβιάζει καθ' οιονδήποτε τρόπο πνευματικά δικαιώματα τρίτων και δεν είναι προϊόν μερικής ή ολικής αντιγραφής»

Αθήνα, 29 / 10 /2017

Υπογραφή

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	2
ABSTRACT	4
ΠΡΟΛΟΓΟΣ	6
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ-ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ.....	9
1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	10
1. ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ	11
2. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ	13
2.1. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ	13
2.1.1. ΘΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ	14
2.1.2. ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΦΥΛΟΥ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (GENDER MAINSTREAMING)	15
2.2. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΦΥΛΟ	16
2.3. ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΈΝΩΣΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟ	18
2.3.1. ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	19
2.3.2. ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ.....	22
3. Ο ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ (EUROPEAN INSTITUTE FOR GENDER EQUALITY-EIGE)	27
3.1. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ .	28
3.2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ ΕΙΓΕ.....	29
4. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ.....	31
4.1. ΕΙΓΕ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΦΥΛΟΥ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ (GENDER MAINSTREAMING)	31
4.1.1. ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ...	33
4.2. ΕΙΓΕ ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ.....	37
4.2.1. ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	39
4.3. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΕΣ ΤΟΥ ΕΙΓΕ.....	46
4.4. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΙΓΕ.....	54
5. ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ ΕΙΓΕ.....	55
6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	64
7.ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ	66
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	68

ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΥΝΤΜΗΣΕΩΝ-ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΩΝ

Σύντμηση-Συντομογραφία	Επεξήγηση
E.I.G.E.	European Institute of Gender Equality
Ε.Ι.Ι.Φ	Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Ισότητας Φύλου
Γ.Γ.Ι.Φ	Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλου
UN.C.S.W.	UN Commission on the Status of Women
INSTRAW	International Research and Training Institute for the Advancement of Women
FEMM	Women's Rights and Gender Equality – Committee of EU parliament
UNIFEM	United Nations Development Fund for Women
DAW	Division for the Advancement of Women
OSAGI	Office of the Special Adviser to the Secretary-General on Gender Issues and Advancement of Women
Κ.Ε.Θ.Ι.	Κέντρο Έρευνας για την Ισότητα των Φύλων
ΚΠΣ	Κοινοτικό Πλαισίου Στήριξης
ΕΣΠΑ	Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς
IPA	Instrument for Pre-Accession Assistance
Ε.Σ.Δ.Ι.Φ.	Εθνικό για Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020
C.E.D.A.W.	Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το φύλο ως κυρίαρχη κοινωνικοπολιτισμική κατηγορία ιεράρχησης και ταξινόμησης διαπερνά όλες τις της εκφάνσεις της καθημερινής ζωής είτε σε ατομικό είτε σε συλλογικό επίπεδο και για το λόγο αυτό πρέπει να κατανοηθεί καθώς μπορεί να καταπιέσει την ελεύθερη ανάπτυξη της προσωπικότητας του ατόμου. Η φεμινιστική σκέψη της δεκαετίας του '60 ήταν αυτή που επινόησε την έννοια του κοινωνικού φύλου (gender) διαχωρίζοντάς το από το βιολογικό (sex) με αποτέλεσμα την αμφισβήτηση των έμφυλων σχέσεων και την κοινωνική κατασκευή της έμφυλης υποτέλειας. (R.G.Connell, 2006)

Χαρακτηριστική ρήση είναι αυτή της Simone De Beauvoir στο «Δεύτερο φύλο», όπου αναφέρει ότι, οι γυναίκες δε γεννιούνται, οι γυναίκες γίνονται (Simone De Beauvoir, 1979). Αυτό σημαίνει είναι ότι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που αποδίδουμε στις κατηγορίες φύλου διαμορφώνονται κοινωνικά, μέσω της διαδικασίας της κοινωνικοποίησης.

Παρά τις ενέργειες που έχουν γίνει σε όλα τα επίπεδα και στην βελτίωση της θέσης της γυναίκας σήμερα, παραμένει το ερώτημα κατά πόσο υπάρχει ουσιαστική ισότητα μεταξύ των δύο φύλων. Οι διαφορές μεταξύ των δύο φύλων εξακολουθούν ουσιαστικά να υπάρχουν και οφείλονται στο κοινωνικοπολιτισμικό δημιούργημα που διαιωνίζει και αναπαράγει τις στερεότυπες κοινωνικές αντιλήψεις μέσω της διαδικασίας της κοινωνικοποίησης των ατόμων και όχι σε βιολογικά αίτια (Αναπτυξιακή Σύμπραξη ΓΛΑΥΚΗ, 2014). Η κινητοποίηση της κοινωνίας είναι αναγκαία ώστε να επιτευχθεί η ευαισθητοποίηση του κοινωνικού συνόλου με την ισότιμη κατανομή των ρόλων των δύο φύλων στην οικογένεια και την κοινωνία.

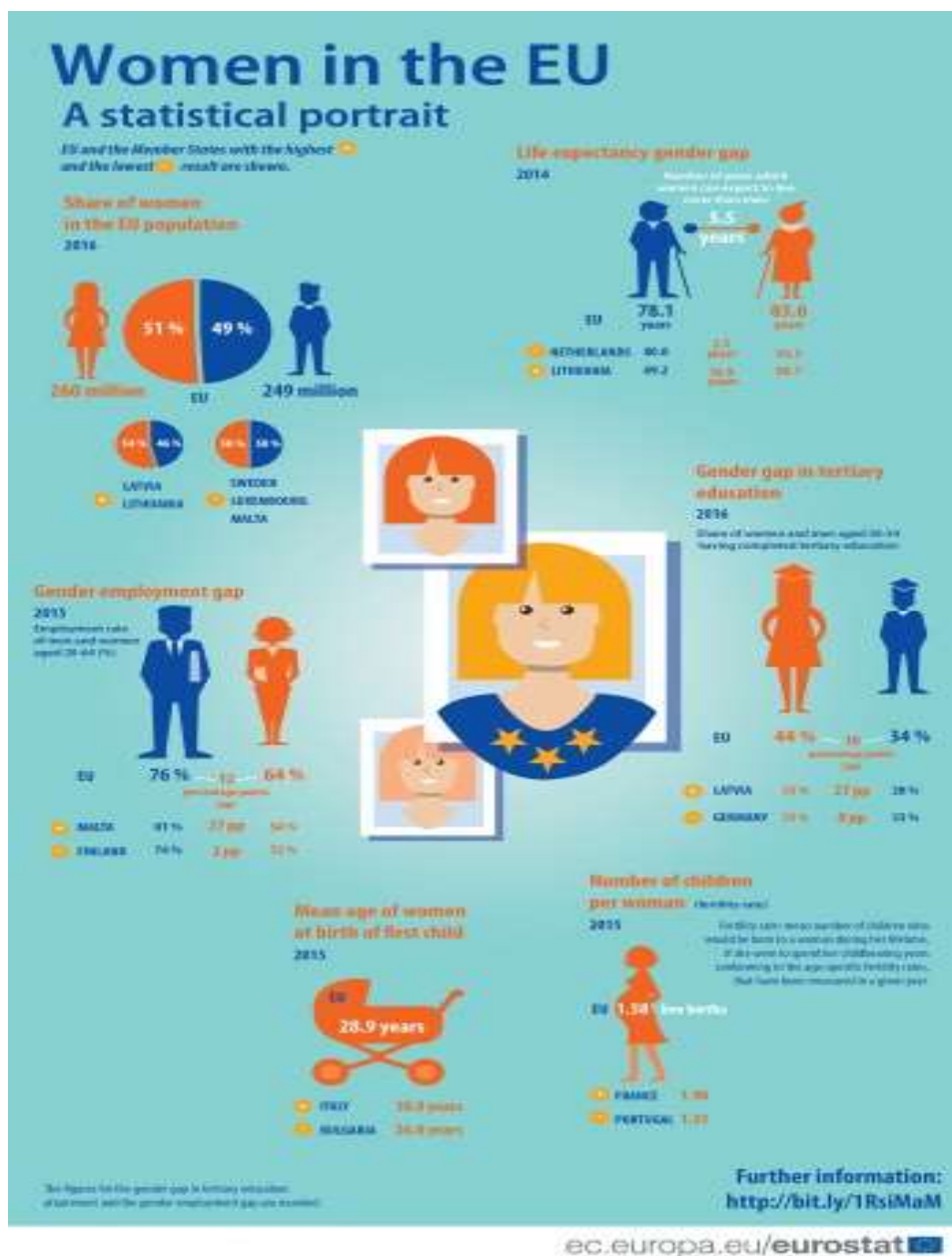
1. ΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΦΥΛΟ

Ο όρος βιολογικό φύλο, χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις βιολογικές κατηγορίες της γυναίκας και του άντρα και καθορίζεται από τα χρωμοσώματα και τα ανατομικά χαρακτηριστικά του φύλου. Ο όρος κοινωνικό φύλο, χρησιμοποιείται για να περιγράψει τις κοινωνικές κατηγορίες της θηλυκότητας και της αρρενωπότητας, τα χαρακτηριστικά και τις συμπεριφορές που αποδίδονται στο καθένα από τα δυο φύλα και προσδιορίζονται από κοινωνικούς παράγοντες. Οι συμπεριφορές, τα ενδιαφέροντα και οι υποχρεώσεις ορίζονται από την κοινωνία ως κατάλληλα-αρμόζοντα για τις γυναίκες και τους άνδρες. (Turner B., Abercrombie N. & Hill S., 1991). Αυτά οι στερεότυποι ρόλοι θεωρούνται τυπικοί και επιθυμητοί για αυτούς που η κοινωνία καθορίζει πλέον ως «γυναίκες» ή «άνδρες» (Doyle, J. A. , 1985). Συχνά τα έμφυλα στερεότυπα ενισχύουν και άλλες διαφορές μεταξύ των ανθρώπων όπως η εθνική προέλευση, η τάξη, η ηλικία, κ.λπ.

Το κοινωνικό φύλο χρησιμοποιήθηκε από τη φεμινιστική επιστήμη με στόχο να επισημάνει το γεγονός, πως η έμφυλη ασυμμετρία είναι φαινόμενο κοινωνικό, μεταβαλλόμενο ανάλογα με τις ισχύουσες σε κάθε ιστορική στιγμή κοινωνικές, οικονομικές, πολιτισμικές συνθήκες και κατά συνέπεια δεν είναι ούτε αιώνιο, ούτε απαρασάλευτο. (Γκασούκα Μ., 1999)

Η εικόνα που ακολουθεί παρουσιάζει την πραγματικότητα για τις γυναίκες στην Ευρώπη που αν και αποτελούν το μεγαλύτερο ποσοστό του πληθυσμού, με την υψηλότερη εκπαιδευτική κατάρτιση έχει το χαμηλότερο ποσοστό επαγγελματικής αποκατάστασης.

Εικόνα 1

Σήμερα οι σχέσεις μεταξύ των δύο φύλων είναι κλονισμένες και παρουσιάζουν σοβαρά προβλήματα ενώ οι αλλαγές που γίνονται στους ρόλους τους, στις στάσεις, τις αντιλήψεις και τις νοοτροπίες είναι ακόμα πιο έντονες από το παρελθόν. Παρά τις προσπάθειες και προόδους που έχουν πραγματοποιηθεί, αναφορικά με την κατάκτηση της ισοτιμίας των γυναικών, οι σχέσεις ανάμεσα στις γυναίκες και στους άνδρες δεν έχουν φθάσει σε

ικανοποιητικό ακόμα επίπεδο (Παρασκευόπουλος Ι., Μπεζεβέγκης Η. & Γιαννίτσας Ν. , 1998).

2. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΚΑΙ ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΕΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Η ισότητα των δύο φύλων αποτελεί θεμελιώδες δικαίωμα για όλους τους ανθρώπους και θεμελιώδη αξία για κάθε δημοκρατία (CEMR, 2006). Αυτό όμως που πρέπει να επιτευχθεί δεν είναι μόνο η τυπική ισότητα, η οποία παραβλέπει πολλές φορές τις ιδιαίτερες ανάγκες των γυναικών και την διαφορετικότητα των φύλων, αλλά και η ουσιαστική δηλαδή τόσο η νομική κατοχύρωσή της όσο και η εφαρμογή της σε όλους τους τομείς της ανθρώπινης ζωής.

Τα τελευταία χρόνια έχουν σημειωθεί σημαντικές αλλαγές στην προώθηση της ισότητας των φύλων και στην προάσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών σε όλα τα επίπεδα. Διεθνείς και ευρωπαϊκοί οργανισμοί έχουν κάνει κύριο μέλημά τους την ενίσχυση των γυναικών και την κατοχύρωση των κοινωνικών τους δικαιωμάτων και οι στρατηγικές και οι κατευθύνσεις που χαράσσουν επηρεάζουν και διαμορφώνουν την εθνική νομοθεσία. Και ενώ έχουν γίνει σημαντικά βήματα προς την τυπική αναγνώριση της ισότητας των φύλων, το ζήτημα της ουσιαστικής ισότητας παραμένει και πρέπει να γίνει σημαντική δουλειά από τους εμπλεκόμενους φορείς προς αυτή την κατεύθυνση.

Η εφαρμογή μια αποτελεσματικής στρατηγικής από τους αρμόδιους θεσμούς θα συμβάλει στην σωστή αντιμετώπιση του προβλήματος.

2.1. ΕΡΓΑΛΕΙΑ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Για την επίτευξη της ισότητας των φύλων η Ευρωπαϊκή Ένωση χρησιμοποιεί δύο εργαλεία: α)Τις θετικές δράσεις και β) το gender mainstreaming. (Στρατηγάκη, 2006)

2.1.1.ΘΕΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Οι Θετικές Δράσεις ορίζονται μέτρα που στοχεύουν σε μια συγκεκριμένη κοινωνική ομάδα ή/και κοινωνικό φύλο και αποσκοπούν στην εξάλειψη και στην πρόληψη των διακρίσεων ή στην αντιστάθμιση της μειονεκτικής θέσης στην οποία μπορεί να βρίσκονται τα μέλη της συγκεκριμένης ομάδας, λόγω της στάσης ζωής και των συνθηκών που επικρατούν. (Στρατηγάκη, 2006)¹

Ο όρος Θετικές Δράσεις περιλαμβάνει κάθε μέτρο που υπερβαίνει την αρχική απαγόρευση. Η μορφή του μέτρου είναι άσχετη. Αυτό που έχει σημασία είναι το μέτρο συμβάλλει στον στόχο της ισότητας γυναικών και ανδρών (Marc de Vos, 2007). Από αυτή την άποψη, ο όρος δεν περιλαμβάνει μόνο τα μέτρα που αφορούν τις προτιμήσεις που βασίζονται στο φύλο, αλλά και κάθε άλλο ουδέτερο μέτρο του οποίου τα αποτελέσματα είναι τέτοια ώστε να αρθούν τα υπάρχοντα εμπόδια στην ισότητα. (Anne Peters, 1999)

Το άρθρο 157 της ΣΛΕΕ επιτρέπει περαιτέρω τη θετική δράση για την ενίσχυση της θέσης των γυναικών. Συγκεκριμένα η Συνθήκη αναφέρει: «Προκειμένου να εξασφαλισθεί εμπράκτως η πλήρης ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών στην εργασία, η αρχή της ίσης μεταχείρισης δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη να διατηρήσουν ή να θεσπίσουν μέτρα που προβλέπουν ειδικά πλεονεκτήματα, τα οποία διευκολύνουν το λιγότερο εκπροσωπούμενο φύλο να συνεχίσει μια επαγγελματική δραστηριότητα ή προλαμβάνουν ή αντισταθμίζουν τα μειονεκτήματα στην επαγγελματική σταδιοδρομία.»

Οι θετικές δράσεις είναι κατοχυρωμένες από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (άρθρο 23)² και τη Συνθήκη του Άμστερνταμ³.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα θετικών δράσεων αποτελούν οι ποσοτώσεις. (Μ.Γκασουκα, 2017)

¹ Οι θετικές δράσεις υπέρ των γυναικών, παρά το γεγονός ότι δεν περιλήφθηκαν καταρχήν στο νομοθετικό πλαίσιο της ΕΕ παρά μόνων ως Σύσταση του Συμβουλίου, 11 διατηρήθηκαν στο επίκεντρο της πολιτικής συζήτησης από τις γυναικείες οργανώσεις των κρατών μελών στις οποίες εφαρμόζονταν βλ. σχετικά (Στρατηγάκη, 2006)

² Βλ. σχετικά: http://www.europarl.europa.eu/charter/pdf/text_el.pdf

³ Βλ. σχετικά: https://europa.eu/european-union/sites/europa.eu/files/docs/body/treaty_of_amsterdam_el.pdf

2.1.2.ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΦΥΛΟΥ ΣΤΟΥΣ ΤΟΜΕΙΣ ΤΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ (GENDER MAINSTREAMING)

Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές, το gender mainstreaming, σύμφωνα με τον ορισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης επιδιώκει την αναδιοργάνωση, βελτίωση, ανάπτυξη και αξιολόγηση των διεργασιών της πολιτικής, έτσι ώστε η διάσταση της Ισότητας των Φύλων να ενσωματώνεται σε όλους τους τομείς της πολιτικής, σε όλα τα επίπεδα και σε όλες τις φάσεις. Πρόκειται για την αναπροσαρμογή του σχεδιασμού, της υλοποίησης, της παρακολούθησης και της αξιολόγησης κάθε δημόσιας πολιτικής, ώστε να προωθείται η ισότητα των φύλων ταυτόχρονα με τους βασικούς στόχους της πολιτικής (Στρατηγάκη, 2006). Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στηρίζεται στην αναγνώριση ότι οι γυναίκες και οι άνδρες έχουν διαφορετικές ανάγκες και συνθήκες διαβίωσης, συμπεριλαμβανομένης της άνισης πρόσβασης και ελέγχου της εξουσίας, των χρημάτων, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δικαιοσύνης, στους πόρους και στη λήψη αποφάσεων. Ως εκ τούτου, η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου συνεπάγεται την εξέταση των συνέπειων οποιασδήποτε δραστηριότητας, υπογραμμίζοντας τις ανισότητες και τις διαφορές μεταξύ των γυναικών και των ανδρών και τον πιθανό διαφορετικό αντίκτυπο των πολιτικών τόσο στις γυναίκες όσο και στους άνδρες. Αυτό οδηγεί στο σχεδιασμό πολιτικών που ωφελούν τόσο τα κορίτσια και τα αγόρια όσο τις γυναίκες και τους άνδρες (Council of Europe, 2016).

Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου διασφαλίζει ότι η χάραξη πολιτικής και η νομοθετική εργασία είναι υψηλότερης ποιότητας και έχουν μεγαλύτερο κοινωνικό αντίκτυπο. Επίσης οι δημόσιες παρεμβάσεις γίνονται πιο αποτελεσματικές και οι ανισότητες δεν διαιωνίζονται. Σημαντικό είναι ότι αναλύεται μέσα από την διαδικασία αυτή η υπάρχουσα κατάσταση, με σκοπό τον εντοπισμό των ανισοτήτων και την ανάπτυξη πολιτικών που αποσκοπούν στην αποκατάσταση αυτών των ανισοτήτων καθώς και στην εξουδετέρωση των μηχανισμών που τους προκάλεσαν. (EIGE, 2017)

Επιπλέον η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές απαιτεί τόσο μια ολοκληρωμένη στρατηγική όσο και ένα σαφές σχέδιο δράσης. Το σχέδιο αυτό πρέπει να λαμβάνει υπόψη το πλαίσιο, να ικανοποιεί τις απαραίτητες προϋποθέσεις, να καλύπτει όλες τις σχετικές διαστάσεις, να προβλέπει τη χρήση συγκεκριμένων μεθόδων και εργαλείων, να καθορίζει τις ευθύνες και να διασφαλίζει ότι υπάρχουν οι αναγκαίες

ικανότητες για την επίτευξη των αναμενόμενων αποτελεσμάτων εντός ενός προγραμματισμένου χρόνου πλαίσιο. (EIGE, 2017)

Στο πλαίσιο του Έκτου Κοινοτικού Προγράμματος Στήριξης για την επιστήμη και την τεχνολογία η Ε.Ε. διατυπώνονται τρεις εκδοχές για την διάχυση του gender mainstreaming στις πολιτικές:

1. **Ο πλουραλισμός:** Η υποχρέωση των διαφόρων μέτρων και πολιτικών να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τους τις διαφορετικές επιθυμίες, ανάγκες προσδοκίες συνθήκες κ.λπ. γυναικών και ανδρών.

2. **Η άρση των ανισοτήτων:** Η στόχευση των διαφόρων μέτρων και πολιτικών στην άρση των διακρίσεων και των ανισοτήτων μεταξύ γυναικών και ανδρών μέσω επαναπροσδιορισμού των υφιστάμενων και ανάληψης θετικών δράσεων.

3. **Η συμμετοχικότητα:** Η εξασφάλιση ίσων δυνατοτήτων για τη συμμετοχή γυναικών και ανδρών μέσω των μέτρων των πολιτικών, των προγραμμάτων κ.λπ. που αναθεωρούνται προς αυτή την κατεύθυνση ή σχεδιάζονται εκ νέου. (Μ.Γκασουκα, 2017)

2.2. ΔΙΕΘΝΕΙΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

Σημαντικό ορόσημο σε Διεθνές επίπεδο για την κατάργηση της διάκρισης με βάση το φύλο αποτελεί η Οικουμενική Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα (ΟΗΕ) στην οποία γίνεται η πρώτη αναφορά στο θέμα αυτό το 1948. Συγκεκριμένα στην διακήρυξη αναφέρεται:

«Όλοι οι άνθρωποι γεννιούνται ελεύθεροι και ίσοι στην αξιοπρέπεια και τα δικαιώματα [...] χωρίς καμία απολύτως διάκριση, ειδικότερα ως προς τη φυλή, το χρώμα, το φύλο, τη γλώσσα, τη θρησκεία, τις πολιτικές ή οποιεσδήποτε άλλες πεποιθήσεις, την εθνική ή κοινωνική καταγωγή, [...] ή οποιαδήποτε άλλη κατάσταση». (ΟΗΕ, 1948)

Η Πρώτη Παγκόσμια Διάσκεψη Γυναικών το 1975 στο Μεξικό όρισε τρεις στόχους προτεραιότητας: ισότητα, ανάπτυξη και ειρήνη. Για την υλοποίηση των στόχων αυτών η διάσκεψη της Κοπεγχάγης το 1980 απομόνωσε τρεις τομείς που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή : ισότιμη πρόσβαση γυναικών και ανδρών στην εκπαίδευση, τις ευκαιρίες

απασχόλησης και τις κατάλληλες υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης. (EUR-LEX, 2017)

Πολύ σημαντικό ρόλο όμως σημείωσε η Διεθνής Σύμβαση Εξάλειψης όλων των Μορφών Διακρίσεων σε Βάρος των Γυναικών (Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women-CEDAW) το 1979. Η Σύμβαση αυτή θεωρείται το σημαντικότερο κείμενο για την ανάπτυξη πολιτικών ισότητας σε παγκόσμιο επίπεδο και βασικός της σκοπός είναι η εξάλειψη των έμφυλων ανισοτήτων, όπως επίσης η λήψη σχετικών αναγκαίων μέτρων από τις κυβερνήσεις των χωρών που την έχουν επικυρώσει, συμπεριλαμβανομένων και των νομοθετικών, σε όλους τους τομείς, ιδίως στον πολιτικό, κοινωνικό, οικονομικό και πολιτιστικό, για να εξασφαλίσουν την πλήρη ισότητα, ανάπτυξη και πρόοδο των γυναικών.⁴

Το 1980 πραγματοποιήθηκε η δεύτερη διάσκεψη Γυναικών του ΟΗΕ στην Κοπεγχάγη και το 1985 η τρίτη στο Ναϊρόμπι όπου για πρώτη φορά μετά την διάσκεψη γίνεται αναφορά σε Διεθνή κείμενα του του όρου «Gender Mainstreaming», δηλαδή της ένταξης της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές (Μ.Παναγιωτοπούλου, 2017).

Το 1995 στο πλαίσιο της 4ης Διάσκεψης του ΟΗΕ για τις γυναίκες εγκρίθηκε η επονομαζόμενη Πλατφόρμα του Πεκίνου (Beijing Declaration and Platform for Action). Έμβλημα της διάσκεψης το Ισότητα-Ανάπτυξη-Ειρήνη. (United Nations, 1995)⁵

Το 2000 έλαβε χώρα η ειδική σύνοδος του ΟΗΕ με θέμα «Γυναίκες 2000: ισότητα των φύλων, ανάπτυξη και ειρήνη στον 21ο αιώνα» (Πεκίνο + 5), ενώ τα έτη 2005 και 2010 έγιναν δυο εκθέσεις το Πεκίνο +10 με θέμα «Πρόοδος μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση» και το Πεκίνο +15 με θέμα «Η Πλατφόρμα για δράση και η Ευρωπαϊκή Ένωση», όπου

⁴ Μέσα σε 30 άρθρα ορίζονται οι διακρίσεις κατά των γυναικών και καλούνται τα κράτη-μέλη του ΟΗΕ να πάρουν θέση. Βλ. σχετικά: <http://www.un.org/womenwatch/daw/cedaw/cedaw.htm>

⁵ Στην Πλατφόρμα του Πεκίνου έγινε αναφορά σε 12 τομείς που χρειάζονται ειδική δράση:

1. γυναίκες και φτώχεια
2. εκπαίδευση και κατάρτιση των γυναικών
3. γυναίκες και υγεία
4. βία κατά των γυναικών
5. γυναίκες και ένοπλες συγκρούσεις
6. γυναίκες και οικονομία
7. γυναίκες, εξουσία και διαδικασία λήψης αποφάσεων
8. θεσμικοί μηχανισμοί για την προώθηση των γυναικών
9. ανθρώπινα δικαιώματα των γυναικών
10. γυναίκες και μέσα μαζικής επικοινωνίας
11. γυναίκες και περιβάλλον
12. το κορίτσι-παιδί βλ. σχετικά: (UN WOMEN, 2017)

έγινε αποτίμηση της Πλατφόρμας του Πεκίνου και σχεδιάστηκε η μελλοντική στρατηγική δράση. (Μ.Παναγιωτοπούλου, 2017)

Το 2008 συστάθηκε Επιτροπή για την Κατάσταση των Γυναικών (UN Commission on the Status of Women- UNCSW) που καταγράφει καλές πρακτικές και αξιολογεί των πρόοδο των πολιτικών ισότητας των φύλων, ενώ το 2010 συστάθηκε από τον ΟΗΕ η υπηρεσία UN WOMEN για την επίτευξη των στόχων της ισότητας των φύλων.⁶

Το ζήτημα της ισότητας των δύο φύλων ήταν ένας από τους αναπτυξιακούς στόχους της χιλιετίας που έθεσε ο ΟΗΕ και εγκρίθηκαν στην γενική συνέλευση το 2000 και οι οποίοι έπρεπε να υλοποιηθούν μέχρι το 2015 και βρίσκονται στην Διακήρυξη της Χιλιετίας (United Nations General Assembly, 2000), ενώ εξακολουθεί να είναι ένας από τους στόχους των νέων του στόχων. (United Nations , 2015)

Ως τώρα οι ενέργειες που έχουν γίνει στην διεθνή κοινότητα έχουν ασκήσει θετική δράση στις πολιτικές για την ισότητα των φύλων. Ωστόσο δεν μπορούμε να πούμε ότι τα επίπεδα είναι τα επιθυμητά γι' αυτό και το θέμα της ισότητας συνεχίζει να απασχολεί τους διεθνείς οργανισμούς.

2.3. ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΈΝΩΣΗ ΚΑΙ ΦΥΛΟ

Οι πολιτικές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας καθορίζουν τις πολιτικές των εθνικών κρατών σε πολλούς τομείς. Η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών αποτελεί βασικό στόχο της κοινωνικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης και σχετίζεται άμεσα με την οικονομική της ανάπτυξη και την κοινωνική της συνοχή. Μέσω της πολιτικής αυτής προσπαθεί να συμβάλλει στην εγκαθίδρυσή της ισότητας των δύο φύλων στα κράτη-μέλη της.

⁶ Στο UN WOMAN συνενώθηκαν:

α) Ο Τομέας για την Πρόοδο των Γυναικών (DAW),

β) το Διεθνές Ερευνητικό και Εκπαιδευτικό Ινστιτούτο για την Πρόοδο των Γυναικών (INSTRAW),

γ) το Γραφείο Ειδικού Συμβούλου για θέματα φύλου και την Πρόοδο των Γυναικών (OSAGI), και

δ) το Ταμείο του ΟΗΕ για τις Γυναίκες (UNIFEM). Βλ. σχετικά: (UN WOMEN, 2017)

2.3.1.ΕΠΙΔΙΩΞΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

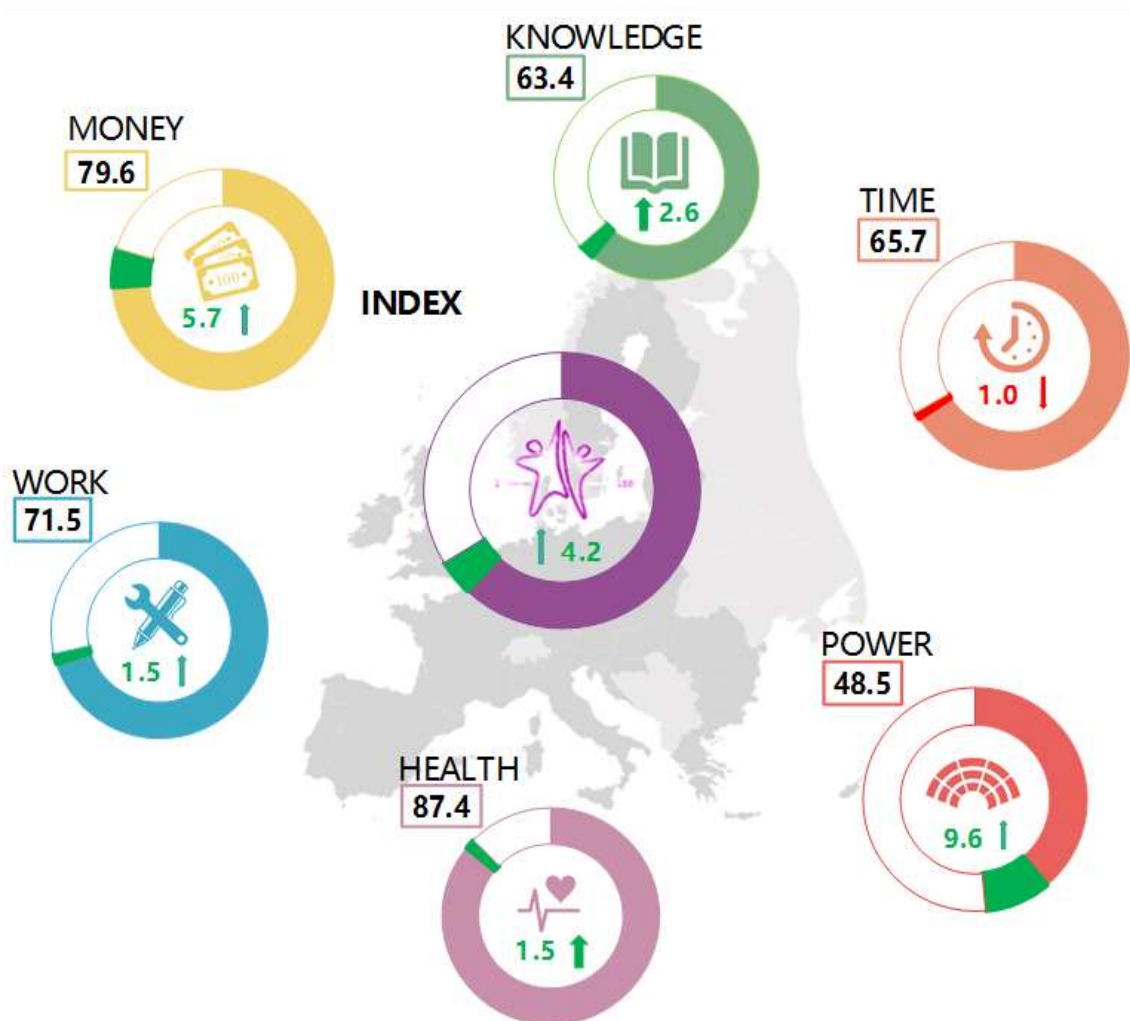
Η ισότητα των φύλων ανήκει στον πυρήνα των αξιών της ΕΕ και κατοχυρώνεται στο νομικό και πολιτικό της πλαίσιο. Αποτελεί κεντρικό στοιχείο για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, την δημοκρατία, του σεβασμού του δικαίου, της οικονομικής ανάπτυξης και της βιωσιμότητας. Ενδυναμώνοντας την ισότητα γυναίκες και άνδρες θα έχουν ίσες ευκαιρίες και δικαιώματα (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2017). Η Ευρώπη εδώ και δεκαετίες προσπαθεί να εγκαθιδρύσει ένα σταθερό νομικό και πολιτικό πλαίσιο που θα συμβάλει στην προώθηση των δικαιωμάτων των γυναικών ούτως ώστε τα κράτη να έρθουν πιο κοντά στην έννοια της ουσιαστικής ισότητας των φύλων. Ζητούμενο είναι η καταπολέμηση των στερεότυπων για το φύλο, ο σεξισμός και η βία σε όλες τις μορφές της έναντι των γυναικών μέσω της αλλαγής της νοοτροπίας και αποδοχής του γυναικείου φύλου ως ισότιμο του ανδρικού μέσα στην κοινωνία (Ειρ.Μάρη και Δ.Μπίρμπας, 2011).

Σύμφωνα με τον δείκτη ισότητας Φύλων η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι στα μισά του δρόμου για την επίτευξη της ισότητας των Φύλων (European Institute of Gender Equality, 2017).

Όσο αφορά μεμονωμένους τομείς όπως η εργασία, οικονομικό, γνωστικό, χρόνο, δύναμη και υγεία το μικρότερο ποσοστό ισότητας έχει επιτευχθεί στην δύναμη και συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψεως αποφάσεων ενώ το μεγαλύτερο ποσοστό στον τομέα της υγείας.

EIKONA 2

Gender Equality Index and its domain at EU level in 2015

Πηγή: <http://www.wikigender.org/wiki/gender-equality-index>

Τέλος στους παρακάτω πίνακες μπορούμε να παρατηρήσουμε τα ποσοστά του δείκτη που αφορούν το κάθε φύλο σε κάθε τομέα. Το μεγαλύτερο χάσμα παρατηρείται στην δύναμη-λήψη αποφάσεων όπου το ποσοστό των αντρών στον χώρο είναι πολύ υψηλό σε σχέση με των γυναικών.

Πίνακας 1

Gender Equality Index Indicators for EU-28 for 2015

Country		Work									
		Participation				Segregation and quality of work					
		FTE employment rate (%)		Duration of working life (years)		Employed people in education, human health and social work activities (%)		Ability to take one hour or two off during working hours to take care of personal or family matters (%)		Career Prospects Index (points, 0-100)	
Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men		
EU-28		39.6	55.8	32.8	37.9	30.4	8.3	22.8	27.3	63.7	62.6
Country		Money									
		Financial resources				Economic situation					
		Mean monthly earnings (PPS)		Mean equivalised net income (PPS)		Not at-risk-of-poverty (%)		Income distribution S20/S80 (%)			
Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men		
EU-28				2266	2831	16468	17195	82.9	83.9	19.8	18.8

		Power															
		Political				Economic				Social							
		Share of ministers (%)		Share of members of parliament (%)		Share of members of regional assemblies (%)		Share of members of boards in largest quoted companies, supervisory board or board of directors (%)		Share of board members of central bank (%)		Share of board members of research funding organisations (%)		Share of board members of publically owned broadcasting organisations (%)		Share of members of highest decision making body of the national Olympic sport organisations (%)	
Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men		
		26.8	73.2	27.7	72.3	28.0	72.0	21.7	78.3	19.4	80.6	39.9	60.1	32.2	67.8	13.6	86.4
		Health															
		Status				Behaviour				Access							
		Self-perceived health good or very good (%)		Life expectancy at birth (years)		Healthy life years at birth (years)		People who don't smoke and are not involved in harmful drinking (%)		People doing physical activities and or consuming fruits and vegetables (%)		Population without unmet needs for medical examination (%)		Population without unmet needs for dental examination (%)			
Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men		
		64.4	69.6	83.3	77.9	63.3	62.6	72.4	52.2	36.1	40.1	94.5	95.4	93.7	94.0		

Knowledge							
Attainment and participation				Segregation			
Graduates of tertiary education (%)		People participating in formal or non-formal education (%)		Tertiary students in education, health and welfare, humanities and arts (%)			
Women	Men	Women	Men	Women	Men		
24.3	23.9	16.9	16.1	42.8	21.4		
Time							
Care activities				Social activities			
People caring for and educating their children or grandchildren, elderly or people with disabilities, every day (%)		People doing cooking and/or household, every day (%)		Workers doing sporting, cultural or leisure activities outside of their home, at least daily or several times a week (%)		Workers involved in voluntary or charitable activities, at least once a month (%)	
Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men
37.5	24.7	78.7	33.7	27.5	31.9	12.2	11.4

Πηγή: <http://eige.europa.eu/gender-equality-index/2015#table>

Από τα παραπάνω στοιχεία αντιλαμβανόμαστε πόσο σημαντικό είναι για την Ευρωπαϊκή Ένωση να ενεργήσει προσπαθώντας περισσότερο στην βελτίωση της παραπάνω κατάστασης. Αυτή την προσπάθεια την έχει ήδη ξεκινήσει εδώ και δεκαετίες και την συνεχίζει με μια σειρά πολιτικών και ενεργειών.

2.3.2. ΝΟΜΙΚΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έδειξε από νωρίς το ενδιαφέρον της για την προώθηση της ισότητας των φύλων και την ένταξε στην κοινωνική πολιτική της. Το νομικό καθεστώς των γυναικών έχει βελτιωθεί αναμφισβήτητα τις τελευταίες δεκαετίες.

Το πρώτο νομικό κείμενο στο οποίο γίνεται αναφορά για την ισότητα των φύλων είναι η Ιδρυτική Συνθήκη των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το 1957 στο άρθρο 119.⁷

⁷ Βλ. σχετικά: <https://www.ecb.europa.eu/ecb/legal/pdf/ce32120061229el00010331.pdf>

Για πρώτη φορά το 1996 με Ανακοίνωσή της η Επιτροπή παρουσιάζει την έννοια της ισότητας των ευκαιριών σε όλους τους τομείς της πολιτικής (gender mainstreaming). (B.Γκερμότση, Ν. Μοσχοβάκου, Μ. Παπαγιαννοπούλου, 2017)

Η καταλυτική ημερομηνία όμως που η ισότητα των φύλων αρχίζει να αποτελεί προτεραιότητα της Ευρωπαϊκής ένωσης είναι το 1997 με την Συνθήκη του Άμστερνταμ και ενδυναμώνεται με την υπογραφή της (Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 1997). Από εκεί και έπειτα η διάσταση του φύλου έχει μπει σε όλους τους τομείς της πολιτικής.⁸

Αρχικά το ζήτημα της ισότητας ενδιέφερε κυρίως ως προς οικονομική του διάσταση γιατί θεωρήθηκε ότι η αντιμετώπιση του προβλήματος θα βελτιώσει της ανταγωνιστικότητα της Ευρωπαϊκής οικονομία καθώς θα αυξηθεί η απασχόληση.

Για την επίτευξη του στόχου θα έπρεπε, εκτός από την ένταξη της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές, να εκδοθούν σχετικές οδηγίες ώστε να εναρμονιστούν τα εθνικά δίκαια και να εφαρμοστούν μέτρα θετικής δράσης. Επιπλέον η άρση των ανισοτήτων και η προώθηση της ισότητας άρχισαν να αποτελούν στόχο των διαρθρωτικών ταμείων.

Το 1998 η Επιτροπή εδραίωσε τη στρατηγική της για την εκτίμηση των επιπτώσεων ανάλογα με το φύλο σε όλες τις πολιτικές και τα μέτρα, προκειμένου να αποφεύγονται οι ανεπιθύμητες επιπτώσεις των πολιτικών αποφάσεων και να βελτιωθεί η ποιότητα και αποτελεσματικότητά τους. Τα ίδιο έτος το Συμβούλιο της Ευρώπης δημιούργησε μια ομάδα εργασίας ειδικών για το mainstreaming, της οποίας τα αποτελέσματα των εργασιών δημοσιεύτηκαν και τροφοδότησαν την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στη χάραξη της πολιτικής της. Το 1999 υιοθετήθηκε η διπλή στρατηγική για την επίτευξη της ισότητας: η ένταξη της διάστασης του φύλου (gender mainstreaming) στο σύνολο των πολιτικών και μέτρων που χρηματοδοτούνται από τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά Ταμεία και η

⁸ Βασικά σημεία που αναφέρονται στην συνθήκη είναι:

- Με το άρθρο 2 η ισότητα των δύο φύλων αποτελεί στόχο και θεμελιώδη κοινοτική αρχή.
- Το άρθρο 3 παρ. 2 αναθέτει στην Κοινότητα το καθήκον της ενσωμάτωσης της διάστασης της ισότητας των δύο φύλων σε όλες τις δραστηριότητές της (επίσης γνωστή ως «ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου»).
- Επέκτεινε τη νομική βάση για την προώθηση της ισότητας. Το νέο άρθρο 13 προβλέπει την καταπολέμηση κάθε μορφής διάκρισης και τα άρθρα 137 και 141 επιτρέπουν στην ΕΕ να αναλάβει δράση όχι μόνο στον τομέα των ίσων αμοιβών αλλά και στον ευρύτερο τομέα των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης σε θέματα εργασίας και απασχόλησης. Τέλος το άρθρο 141 επιτρέπει τη θετική διάκριση υπέρ των γυναικών. (Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 1997)

εφαρμογή θετικών δράσεων υπέρ των γυναικών όπου εντοπίζεται η αναγκαιότητά τους. (Μ.Παναγιωτοπούλου, 2017)

Από το 2001 η Ευρωπαϊκή Ένωση αξιοποιώντας τη συλλογική εμπειρία και τις καλές πρακτικές διαμόρφωσε μια ολοκληρωμένη Στρατηγική – Πλαίσιο σε θέματα Ισότητας των Φύλων και Ισότητας Ευκαιριών όπου υπήρξε αξιοσημείωτη πρόοδος με τη σαφή αναφορά τόσο στο περιεχόμενο όσο και στη μεθοδολογία της ένταξης των θεμάτων του Φύλου στο σύνολο των πολιτικών, καθώς επίσης και στην έμφυλη ισορροπία στα κοινοτικά όργανα και στις ομάδες των εμπειρογνομόνων. (Μ.Γκασουκα, 2017)

Το 2006 συστήνεται το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE), το οποίο διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στις στρατηγικές για την ισότητα του φύλου (Μ.Παναγιωτοπούλου, 2017).

Η ισότητα των φύλων ενισχύεται ακόμα περισσότερο με την Στρατηγική της Λισαβώνας το 2009, όπου πλέον συμπεριλαμβάνεται στις αξίες και στους στόχους της ένωσης στα άρθρα άρθρα 2 και 3 παράγραφος 3 της συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και προβλέπει την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ (άρθρο 8 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης). (Μ.Παναγιωτοπούλου, 2017)

Το 2006-2010 δημιουργείται ο Χάρτης Πορείας για την Ισότητα μεταξύ Γυναικών και Ανδρών. (EUR-LEX, 2017).⁹

Το 2006 υιοθετήθηκε από τα Κράτη-Μέλη και το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο Ισότητας των Φύλων. Το Σύμφωνο επικεντρώθηκε κυρίως στην ενθάρρυνση των δράσεων Κρατών-Μελών ως προς τη γυναικεία επιχειρηματικότητα, τη γεφύρωση του χάσματος των φύλων και την καταπολέμηση των στερεοτύπων στην απασχόληση.¹⁰

⁹ Ο Χάρτης όπου θέτει 6 τομείς προτεραιότητας για την ισότητα των φύλων.

- 1.ισότιμη οικονομική ανεξαρτησία για γυναίκες και άνδρες
2. συμφιλίωση της ιδιωτικής, οικογενειακής και της επαγγελματικής ζωής
3. ίση εκπροσώπηση στη διαδικασία λήψης αποφάσεων
- 4.εξάλειψη όλων των μορφών βίας με βάση το φύλο και της εμπορίας και
- 5.διακίνησης ανθρώπων
- 6.εξάλειψη των στερεοτύπων των φύλων στην κοινωνία
- 7.προώθηση της ισότητας των φύλων στις εξωτερικές και αναπτυξιακές
- 8.πολιτικές (εκτός ΕΕ)

¹⁰ Βλ. σχετικά: http://www.eu2006.at/en/News/Council_Conclusions/2403EuropeanCouncil.pdf

Το 2010, την ημέρα της γυναίκας, εκπονήθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ο Χάρτης για τα Δικαιώματα των Γυναικών με τον οποίο δεσμεύτηκε να ενσωματώσει την διάσταση του φύλου σε όλες τις πολιτικές την επόμενη πενταετία. Ο Χάρτης παρουσιάζει σειρά δεσμεύσεων που βασίζονται σε αναγνωρισμένες αρχές που αφορούν την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.¹¹

Η Στρατηγική για την Ισότητα μεταξύ των Ανδρών και των Γυναικών (2010-2015) αποτελεί ολοκληρωμένο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την ισότητα των φύλων και υπογραμμίζει τη συμβολή της ισότητας των φύλων στην οικονομική μεγέθυνση και τη βιώσιμη ανάπτυξη. Η Στρατηγική υποστηρίζει ότι η ισότητα των φύλων θα πρέπει να υλοποιηθεί μέσα από την υλοποίηση της διάστασης της ισότητας των φύλων στη στρατηγική "Ευρώπη 2020" (στόχος ανάπτυξη δίχως αποκλεισμούς). Βασίζεται στις προτεραιότητες του Χάρτη για τα δικαιώματα των γυναικών και την εμπειρία του Χάρτη πορείας για την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών. (EUR-Lex, 2010) Η πρόοδος καταγράφεται σε ετήσια βάση και παρουσιάζεται σε μια Έκθεση περί της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Με το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για την Ισότητα των Φύλων 2011-2020 παροτρύνονται τα κράτη-μέλη να λάβουν μέτρα για:

- την εξάλειψη των στερεότυπων με βάση το φύλο,
- την εξασφάλιση ίσων αμοιβών για ίση εργασία και
- την προώθηση της ισότιμης συμμετοχής των γυναικών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων.
- τη βελτίωση της παροχής οικονομικά προσιτών και υψηλής ποιότητας υπηρεσιών παιδικής μέριμνας και την προώθηση ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας,

¹¹ Ο Χάρτης προωθεί

- την ισότητα στην αγορά εργασίας και την οικονομική ανεξαρτησία επί ίσους όρους για τις γυναίκες και τους άνδρες, ιδίως μέσω της στρατηγικής για την Ευρώπη του 2020 ,
- την αρχή «ίση αμοιβή για ίση εργασία», επιδιώκοντας από κοινού με τα κράτη μέλη να μειωθούν σημαντικά, κατά την προσεχή πενταετία, οι διαφορές στις αμοιβές μεταξύ των φύλων,
- την επίτευξη ισότητας στη διαδικασία λήψης αποφάσεων μέσω της παροχής κινήτρων σε επίπεδο ΕΕ,
- την αξιοπρέπεια, την ακεραιότητα και τον τερματισμό της σεξιστικής βίας μέσω ενός ολοκληρωμένου πλαισίου πολιτικής,
- την ισότητα των φύλων και στις χώρες εκτός ΕΕ με την ανάδειξη του θέματος αυτού στις εξωτερικές σχέσεις και στο πλαίσιο των διεθνών οργανισμών.

Βλ. σχετικά: <http://www.naftemporiki.gr/story/301158/europaiki-epitropi-xartis-gia-ta-dikaiomata-ton-gunaikon>

- την ενίσχυση της πρόληψης της βίας κατά των γυναικών και της προστασίας των θυμάτων και την επικέντρωση στον ρόλο που διαδραματίζουν οι άνδρες και τα αγόρια στη διαδικασία της εξάλειψης της βίας. (EUR-Lex, 2011)

Αξιίζει να σημειωθεί ότι οι Ευρωπαϊκοί θεσμοί έχουν ευαισθητοποιηθεί πολύ όσο αφορά το θέμα της ισότητας των φύλων. Συγκεκριμένα το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο έχει δημιουργήσει ειδική Επιτροπή για τα δικαιώματα γυναικών και ισότητα φύλων (FEMM Women's Rights and Gender Equality –Committee of EU Parliament) (European Parliament, 2017). Επιπλέον για το Συμβούλιο της Ευρώπης η ισότητα των φύλων συνιστά αναπόσπαστο μέρος των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και θεμελιώδη διάσταση της δημοκρατίας. Από τη δεκαετία του '80 συμβάλλει στην επίτευξη της τυπικής ισότητας των φύλων στην Ευρώπη και ασχολείται με θέματα όπως ο προϋπολογισμός φύλου και η ενσωμάτωση του φύλου στις πολιτικές. (Council of Europe, 2017)

Με τις ακόλουθες πράξεις το Συμβούλιο έχει συμβάλει σημαντικά στην αντιμετώπιση και εξάλειψη της βίας με βάση το φύλο. :

- Το 2002 Σύσταση (2002)5 για την προστασία από τη βία κατά των γυναικών
- Το 2005 Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη δράση κατά της εμπορίας ανθρώπων [στην Ελλάδα έχει κυρωθεί με τον Ν. 4216/2013]
- Το 2011 Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας. Πρόκειται για το πρώτο νομικώς δεσμευτικό κείμενο, που ορίζει της μορφές βίας κατά των γυναικών και καθορίζει νομικό πλαίσιο για την πρόληψη της , την προστασία των θυμάτων και την παύση της ατιμωρησίας τους.¹²

¹² Σκοπός της σύμβασης είναι

α) η προστασία των γυναικών από κάθε μορφή βίας και η πρόληψη, η δίωξη, και η εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας.

β) η συνεισφορά στην εξάλειψη όλων των μορφών διάκρισης κατά των γυναικών και η προώθηση της ουσιαστικής ισότητας ανάμεσα σε γυναίκες και άνδρες, περιλαμβανομένης της χειραφέτησης των γυναικών.

γ) ο σχεδιασμός περιεκτικού πλαισίου πολιτικών και μέτρων για την προστασία και τη βοήθεια όλων των θυμάτων βίας κατά των γυναικών και ενδοοικογενειακής βίας,

δ) η προώθηση της διεθνούς συνεργασίας με σκοπό την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας,

ε) η παροχή υποστήριξης και βοήθειας σε οργανισμούς και σε υπηρεσίες επιβολής του νόμου για αποτελεσματική συνεργασία, ώστε να υιοθετηθεί μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας. Βλ. σχετικά: http://www.isotita.gr/wp-content/uploads/2017/04/Convention_violence-against-women_2011_el_edited.pdf

Σήμερα τρέχει η Στρατηγική για την Ισότητα του Φύλου 2014-2017 την οποία έχει συντάξει το Συμβούλιο της Ευρώπης. Στόχοι της στρατηγικής:

1. Η καταπολέμηση των στερεοτύπων των φύλων και του σεξισμού
2. Η πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών
3. Η εξασφάλιση της ίσης πρόσβασης των γυναικών στη δικαιοσύνη
4. Η επίτευξη ισόρροπης συμμετοχής γυναικών και ανδρών στις πολιτικές και δημόσιες λήψεις αποφάσεων.
5. Η επίτευξη της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές και η μέτρηση των αποτελεσμάτων. (Council of Europe, 2014)

Παρατηρείται ότι το νομικό καθεστώς στην Ευρώπη έχει βελτιωθεί σημαντικά τις τελευταίες δεκαετίες και συνεχώς γίνονται προσπάθειες προς αυτή την κατεύθυνση. Ωστόσο η ουσιαστική ισότητα δεν έχει επιτευχθεί και τα κενά μεταξύ των φύλων είναι ορατά σε διάφορους τομείς διατηρώντας τους άνδρες στους παραδοσιακούς τους ρόλους και περιορίζοντας τις γυναίκες στην ευκαιρία προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους.

3. Ο ΕΥΡΩΠΑΙΚΟ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ (EUROPEAN INSTITUTE FOR GENDER EQUALITY-EIGE)

Στα πλαίσια των ευρωπαϊκών ενεργειών για την προώθηση της ισότητας των φύλων υπήρξε η ίδρυση του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα του Φύλου. Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) συστάθηκε βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1922/2006, της 20ής Δεκεμβρίου 2006 με σκοπό την παροχή συνδρομής στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και στα κράτη-μέλη για την προώθηση της ισότητας των φύλων στο πλαίσιο όλων των κοινοτικών πολιτικών και συνακόλουθων εθνικών πολιτικών καθώς και την καταπολέμηση των διακρίσεων λόγω φύλου. Έδρα του είναι η Βίλνιους, στην Λιθουανία. (Συμβούλιο, Κοινοβούλιο, 2006)

3.1. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ

Το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) είναι ένα αυτόνομο όργανο της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ιδρύθηκε για να συμβάλει και να ενισχύσει την προώθηση της ισότητας των φύλων, συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές της ΕΕ και τις εθνικές πολιτικές που προκύπτουν από αυτό, το φύλο, καθώς και να ευαισθητοποιήσει τις/τους ευρωπαίους/ες πολίτιδες/ες για την ισότητα των φύλων. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθόρισαν τους τους στόχους και τα καθήκοντα του Ινστιτούτου στον ιδρυτικό του κανονισμό και του ανέθεσαν τον κεντρικό ρόλο της αντιμετώπισης των προκλήσεων και της προώθησης της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση. (Συμβούλιο, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2006).

Ρόλος του η παροχή εμπειρογνωμοσύνης και τεκμηριωμένων στοιχείων για την στήριξη της ισότητας των Φύλων στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, το Κοινοβούλιο, τα κράτη-μέλη και τις χώρες διεύρυνσης. Για να εκπληρώσει τον ρόλο του κάνει τα ακόλουθα:

- Εκπονεί μελέτες και συγκεντρώνει στατιστικά στοιχεία σχετικά με την ισότητα των φύλων στην ΕΕ.
- Παρακολουθεί τον τρόπο με τον οποίο η ΕΕ ανταποκρίνεται στις διεθνείς δεσμεύσεις της όσον αφορά την ισότητα των φύλων όπως αυτές καθορίζονται στην πλατφόρμα δράσης του Πεκίνου. Επιπλέον συντάσσει ετήσια έκθεση προόδου σχετικά με τα παραπάνω.
- Εργάζεται για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών ενώ παράλληλα συντονίζει την Ευρωπαϊκή Εκστρατεία της Λευκής Κορδέλας που στοχεύει στη μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση των ανδρών στο θέμα της γυναικείας βίας.
- Γνωστοποιεί μέσω του διαδικτύου των πληροφοριών που συλλέγει, των στατιστικών στοιχείων και των μελετών που εκπονεί, με σκοπό να στηρίξει τα όργανα της ΕΕ, τα κράτη μέλη της ΕΕ και όλους τους ενδιαφερόμενους φορείς στην προσπάθειά τους να αντιμετωπίσουν τις ανισότητες μεταξύ των φύλων εντός και εκτός ΕΕ. (EUROPA, 2017)

Η «καθιέρωση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών πραγματικότητα για όλες/-ους τις/τους Ευρωπαίες/-ους και πέραν αυτών» είναι το όραμα του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων. (EIGE, 2017)

Το EIGE καλύπτει ταυτόχρονα πολλαπλούς τομείς πολιτικής και προσελκύει ενδιαφερόμενες/-όμενες από διαφορετικά υπόβαθρα, παρέχοντάς τους τις γνώσεις και την εμπειρογνωμοσύνη που απαιτείται για την επεξεργασία του ζητήματος των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων στην κοινωνία. Έχει αναπτύξει στενή σχέση και συνεργασία με τους αρμόδιους οργανισμούς της ΕΕ για να εξασφαλίσει συνεργασίες, να αποφύγει την επικάλυψη και να αυξήσει την αποτελεσματικότητα των εργασιών του. (European Institute of Gender Equality, 2017)

Για την περίοδο 2016-2018 το EIGE έχει καθορίσει τρεις στρατηγικούς στόχους:

1. Να παράσχει έρευνα και δεδομένα υψηλής ποιότητας για τη στήριξη της λήψης αποφάσεων με μεγαλύτερη ενημέρωση και τεκμηρίωση από τις υπεύθυνες/-ους χάραξης πολιτικής και άλλους βασικούς παράγοντες που εργάζονται για την επίτευξη της ισότητας των φύλων.
2. Να διαχειρίζεται όλες τις γνώσεις που παράγει το EIGE για να επιτρέψει έγκαιρη και καινοτόμο επικοινωνία που να ανταποκρίνεται στις στοχοθετημένες ανάγκες των βασικών ενδιαφερομένων.
3. Να ανταποκριθεί στα υψηλότερα διοικητικά και οικονομικά πρότυπα ενώ παράλληλα υποστηρίζει τις ανάγκες του προσωπικού του EIGE. (EIGE, 2017)

3.2. ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΟΥ EIGE

Το EIGE ως αυτόνομο όργανο έχει και τα δικά του διοικητικά όργανα και την δική του διαχείριση. Για να εκπληρώσει το έργο του το EIGE βασίζεται σε ένα τριετές στρατηγικό σχέδιο που καλείται ενιαίο έγγραφο προγραμματισμού, το οποίο περιλαμβάνει ένα ετήσιο πρόγραμμα εργασίας και έναν προϋπολογισμό.

Το EIGE έχει μια διεύθυνση και τρεις μονάδες. Στην κορυφή βρίσκεται το Διοικητικό Συμβούλιο που αποτελεί το όργανο λήψης αποφάσεων. Βασικές εργασίες του είναι η έγκριση του ετήσιου και του μεσοπρόθεσμου προγράμματος εργασίας και του προϋπολογισμού του (EIGE, 2017). Το διοικητικό του συμβούλιο που απαρτίζεται από

18 εκ περιτροπής και μια/έναν εκπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής ενώ υπάρχουν και ισάριθμες/μοι αντικαταστάτες τους οι οποίες/οι λειτουργούν και αυτές/οι εκ περιτροπής (EUROPA, 2017). Τα μέλη διορίζονται από το Συμβούλιο για 3 έτη. Επιπλέον εκλέγει την/τον πρόεδρο και την/τον αντιπρόεδρο οι οποίοι έχουν 3 έτη θητεία. (EIGE, 2017)

Οι τρεις μονάδες που διευκολύνουν το έργο του EIGE είναι:

- Η επιχειρησιακή μονάδα για υψηλού επιπέδου έρευνα και συγκέντρωση δεδομένων
- Η μονάδα διαχείρισης γνώσεων και επικοινωνίας για την ενίσχυση των σχέσεων με τα ενδιαφερόμενα μέρη και τις εκστρατείες ευαισθητοποίησης
- Η διοικητική μονάδα για την αποτελεσματική λειτουργία του ιδρύματος. (EUROPA, 2017)

Σύμφωνα με τον ιδρυτικό κανονισμό , το Ινστιτούτο εκτελεί τα καθήκοντά του στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της ΕΕ, σύμφωνα με τους τομείς προτεραιότητας που προσδιορίζονται στα σχετικά έγγραφα πολιτικής, όπως π.χ. η Στρατηγική δέσμευσης της Επιτροπής για την ισότητα των φύλων 2016-2019, η οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων της ΕΕ, το πλαίσιο για την εκπαίδευση και την κατάρτιση για το 2020, τη Διακήρυξη του Παρισιού του 2015 σχετικά με την «προώθηση της ιθαγένειας και τις κοινές αξίες της ελευθερίας, της ανεκτικότητας και της μη διάκρισης μέσω της εκπαίδευσης», κλπ

Το EIGE βοηθά και ενισχύει ιδιαιτέρως τη χώρα που ασκεί την εκ περιτροπής προεδρία της ΕΕ και τη στηρίζει όταν η ισότητα των φύλων βρίσκεται στην ημερήσια διάταξη. Οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών, η ακαδημαϊκή κοινότητα, οι κοινωνικοί εταίροι και άλλοι ειδικοί σε θέματα ισότητας των φύλων συμβουλευονται συχνά το EIGE. Μέσω αυτών το έργο του EIGE απευθύνεται στο ευρύ κοινό και καλύπτει τις ανάγκες του. (EUROPA, 2017)

Από το 2013 το EIGE συμμετέχει στο Μέσο Προενταξιακής Βοήθειας (Instrument for Pre-Accession Assistance-IPA) το οποίο αποτελεί το χρηματοδοτικό μέσο της προενταξιακής διαδικασίας. Το IPA βοηθάει τα υπό ένταξη κράτη να κάνουν τις αναγκαίες οικονομικές και πολιτικές μεταρρυθμίσεις ώστε να είναι έτοιμα για την ένταξή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση με βασικό μέλημα την ευθυγράμμιση της εθνικής νομοθεσίας με το Ευρωπαϊκό κεκτημένο. Στην διαδικασία αυτή η εμπλοκή του EIGE είναι πολύ χρήσιμη καθώς παρέχει στις χώρες αυτές την κατάλληλη τεχνική βοήθεια

ώστε να συμμορφωθούν οι χώρες αυτές με τις πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα της ισότητας των Φύλων. (EIGE, 2017)

Η παροχή βοήθειας στις χώρες αυτές γίνεται:

- Με τεχνικές συναντήσεις για τον εντοπισμό των αναγκών και των προσδοκιών για περαιτέρω συνεργασία με το EIGE στον τομέα της ισότητας των φύλων.
- Με εκδηλώσεις στο εσωτερικό της χώρας σχετικά με συγκεκριμένα θέματα τα οποία εντοπίζονται βάσει των αναγκών που εκφράζουν οι δικαιούχες χώρες.
- Με συμμετοχή εθνικών εμπειρογνομόνων από τις υποψήφιες χώρες και τις/τους πιθανές/ους υποψήφιες/ους σε συγκεκριμένες συναντήσεις, διασκέψεις και επισκέψεις μελέτης που οργανώνει το EIGE (EIGE, 2017).

4. ΤΟΜΕΙΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΙΚΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Το EIGE παρέχει την κατάλληλη ενημέρωση και κάνει τις απαραίτητες ενέργειες ώστε να ενσωματωθεί η διάσταση του φύλου στις πολιτικές και να προωθηθεί η ισότητα των δύο Φύλων με την χρήση στατιστικών δεδομένων και δεικτών ενώ παράλληλα εκπονεί μελέτες που τις γνωστοποιεί στα ενδιαφερόμενα μέρη.

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, τα θεσμικά όργανα της ΕΕ είναι υπεύθυνα για την εφαρμογή της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου, ενώ σε εθνικό επίπεδο εναπόκειται στις κυβερνήσεις των κρατών μελών. Παρόλα αυτά δεν αποτελεί μόνο ευθύνη συγκεκριμένων ατόμων που εργάζονται σε συγκεκριμένους τομείς ή μονάδες. Είναι απαραίτητη η δημιουργία ειδικών δομών στις οποίες να διοριστούν υπεύθυνα άτομα.

4.1. EIGE ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΦΥΛΟΥ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ (GENDER MAINSTREAMING)

Όπως ήδη αναφέρθηκε η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές προσπαθεί να προωθηθεί σε όλα τα επίπεδα: Διεθνές, Ευρωπαϊκό, κράτους-μέλους και

προς όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Την ευθύνη για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές την έχει όλο το προσωπικό των δημόσιων θεσμών υπό την ηγεσία της διοίκησης

Σε Ευρωπαϊκό επίπεδο υπεύθυνη είναι η Γενική Διεύθυνση Δικαιοσύνης και Καταναλωτών στην οποία λειτουργεί η Μονάδα Ισότητας των Φύλων η οποία είναι υπεύθυνη για τα επιχειρησιακά καθήκοντα που σχετίζονται με τον προγραμματισμό, την παρακολούθηση, τον συντονισμό και την κεντρική αναφορά των δραστηριοτήτων ισότητας των φύλων και ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στην Επιτροπή. Επιπλέον το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, με ψήφισμά του στις 17ης Νοεμβρίου 2011, δεσμεύεται να υιοθετεί και να εφαρμόζει τακτικά ένα σχέδιο πολιτικής για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου με γενικότερο στόχο της προώθησης της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών μέσω της ουσιαστικής και αποτελεσματικής ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές και δραστηριότητες. Με τον τρόπο αυτό αξιολογείται ο διαφορετικός αντίκτυπος των μέτρων στις γυναίκες και στους άνδρες, συντονίζονται οι υπάρχουσες πρωτοβουλίες, οι στόχοι και οι προτεραιότητες, καθώς και τα μέσα επίτευξής τους.

Η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου σε μια πολιτική σημαίνει ότι η ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε όλες τις αποφάσεις και να αποτελεί γενική αρχή, σε κάθε φάση της διαδικασίας χάραξης πολιτικής, από όλους τους εμπλεκόμενους παράγοντες.

Η διαδικασία χάραξης πολιτικής αποτελεί έναν κύκλο πολλαπλών σταδίων, ο οποίος περιλαμβάνει τον καθορισμό, το σχεδιασμό, την εφαρμογή και τον έλεγχο. Σε πολλές περιπτώσεις, αυτά τα στάδια μετατρέπονται σε κύκλο, με κάθε βήμα να επαναλαμβάνεται καθώς συμβαίνουν αλλαγές. Ορισμένες μέθοδοι και εργαλεία, όπως η διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη ή η παροχή κατάρτισης για την ισότητα των φύλων στους εμπλεκόμενους φορείς, μπορούν να είναι χρήσιμα σε περισσότερα από ένα στάδια. Επιπλέον, είναι σημαντικό ότι όταν πρόκειται για δεδομένα, θα πρέπει να είναι αναλυτικά κατά φύλο. Η Βάση στατιστικών δεδομένων για τα φύλα του EIGE είναι ένα χρήσιμο εργαλείο που μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την εύρεση αξιόπιστων, συγκρίσιμων και ενημερωμένων πληροφοριών σχετικά με την ισότητα μεταξύ γυναικών και ανδρών.

Η συλλογή ορθών πρακτικών του EIGE θα πρέπει επίσης να αποτελέσει αντικείμενο διαβουλεύσεων, δεδομένου ότι περιλαμβάνει παραδείγματα αποδεδειγμένων

προσεγγίσεων, πολιτικών και πρακτικών που ήταν αποτελεσματικές στην εφαρμογή στρατηγικών ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στα κράτη μέλη της ΕΕ.

Η ενσωμάτωση του φύλου στις πολιτικές από το EIGE γίνεται σε τομείς όπως η γεωργία, ο πολιτισμός, η ψηφιακή ατζέντα, η οικονομία και χρηματοοικονομικά, η εκπαίδευση, η εργασία, η ενέργεια, η επιχειρηματικότητα, το περιβάλλον και η κλιματική αλλαγή, η υγεία, η δικαιοσύνη, οι ναυτιλιακές σχέσεις και η αλιεία, η φτώχεια, η περιφερειακή πολιτική, η έρευνα, ο αθλητισμός, ο τουρισμός, οι μεταφορές και η νεολαία. (EIGE, 2017)

4.1.1. ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΔΙΑΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΦΥΛΟΥ ΣΤΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ

Στο πλαίσιο των δράσεων για την ενσωμάτωση του φύλου στις πολιτικές έχουν γίνει αξιόλογες προσπάθειες από το EIGE.

Σημαντική είναι η έναρξη online πλατφόρμας στις 16 Ιουνίου 2016. Η πλατφόρμα συνδυάζει τομεακές πληροφορίες σχετικά με ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου και κατάλληλες μεθόδους και εργαλεία, παρέχοντας στις/στους υπεύθυνες/ους χάραξης πολιτικής ένα μοναδικό μέσο για τη μετατροπή των εννοιών ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε συγκεκριμένες δράσεις. Επιπλέον παρέχει μια εκτεταμένη ποικιλία πόρων για τον εντοπισμό και την αντιμετώπιση των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων σε όλους τους τομείς της κοινωνίας, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται:

- Πληροφορίες για τους διάφορους τομείς πολιτικής οι οποίες περιγράφουν τις υφιστάμενες ανισότητες μεταξύ των φύλων σε κάθε τομέα, καθώς και λεπτομέρειες σχετικά με τους στόχους και τις προτεραιότητες σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο.
- Μέθοδοι και εργαλεία που παρέχουν πρακτικές συμβουλές σχετικά με τρόπους ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε κάθε φάση της πολιτικής/του κύκλου προγραμματισμού, από τη συνεκτίμηση έως τον έλεγχο της ενσωμάτωσης της διάστασης φύλου στην κατάρτιση των δημόσιων προϋπολογισμών.
- Πληροφορίες για κάθε ένα από τα 28 κράτη μέλη της ΕΕ σχετικά με την πρόοδό του όσον αφορά τη συνεκτίμηση της διάστασης και του κύκλου προγραμματισμού.

- Ορθές πρακτικές οι οποίες παρέχουν πρακτικά παραδείγματα για τη βελτίωση της ισότητας των φύλων σε πλήθος τομέων.
- Η πλατφόρμα ενημερώνεται τακτικά με νέο περιεχόμενο σχετικά με τις μεθόδους και τα εργαλεία για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου. Η πλατφόρμα έχει σχεδιαστεί με σκοπό να χρησιμεύσει πρωτίστως στους φορείς χάραξης πολιτικής, οι οποίοι μπορούν να χρησιμοποιούν τους διαδικτυακούς πόρους της για την ενσωμάτωση μιας ευαίσθητης ως προς το φύλο προσέγγισης στον εκάστοτε τομέα πολιτικής. Παράλληλα, παρέχει μια ενδιαφέρουσα εικόνα της κατάστασης της ισότητας σε διάφορους τομείς της κοινωνίας (European Institute of Gender Equality, 2017)

Το EIGE επίσης στα πλαίσια της ηλεκτρονικής πλατφόρμας χρησιμοποιεί τρία ειδικά ηλεκτρονικά εργαλεία χρήσιμα για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές :

1. Κατάρτιση στην ισότητα των φύλων.

Η κατάρτιση για την ισότητα των φύλων παρέχει στις/στους συμμετέχουσες/οντες τις σχετικές γνώσεις, δεξιότητες και αξίες που τους επιτρέπουν να συμβάλλουν στην αποτελεσματική εφαρμογή της στρατηγικής για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στον τομέα, στην οργάνωση, το ίδρυμα ή τη χώρα τους.

Όπως ορίζεται από τον ΟΗΕ, η κατάρτιση για την ισότητα των φύλων είναι ένα «εργαλείο, στρατηγική και μέσο για την πραγματοποίηση ατομικής και συλλογικής μεταστροφής προς την ισότητα των φύλων μέσω της αύξησης της συνείδησης, της ενίσχυσης της μάθησης, της δημιουργίας γνώσεων και της ανάπτυξης δεξιοτήτων».

Η κατάρτιση σχετικά με την ισότητα των φύλων δεν αποτελεί αυτοσκοπό ή ένα ενιαίο εργαλείο για την εφαρμογή της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου. Είναι μέρος ενός ευρύτερου συνόλου εργαλείων, μέσων και στρατηγικών και θα πρέπει να ενσωματωθεί σε μια συνεχή και μακροπρόθεσμη διαδικασία και είναι σημαντικό και αναγνωρίζεται από διάφορα διεθνή και ευρωπαϊκά κανονιστικά μέσα για την ισότητα των φύλων.

Στα πλαίσια της κατάρτισης έχει σχεδιαστεί το ένα από τα τρία ηλεκτρονικά εργαλεία με σκοπό να τονώσει τις δεξιότητες, τις γνώσεις για των υπαλλήλων της δημόσιας διοίκησης και να διευκολυνθεί η διαδικασία σχεδίασης κατάρτισης για την ισότητα των φύλων. Οι κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν ένα σύνολο από πρότυπα για μια αποτελεσματική κατάρτιση για την ισότητα του φύλου.

2. Αξιολόγηση του αντικτύπου κατά φύλο.

Η εκτίμηση των επιπτώσεων του φύλου έχει οριστεί ως εκ των προτέρων αξιολόγηση, ανάλυση ή αξιολόγηση ενός νόμου, πολιτικής ή προγράμματος που επιτρέπει τον προληπτικό προσδιορισμό της πιθανότητας μιας συγκεκριμένης απόφασης να έχει αρνητικές συνέπειες για την κατάσταση της ισότητας μεταξύ των γυναικών και τους άνδρες.

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ορίζει την εκτίμηση του αντικτύπου κατά κατά ως εξής:

"Η εκτίμηση των επιπτώσεων του φύλου είναι η διαδικασία σύγκρισης και αξιολόγησης, σύμφωνα με τα σχετικά με το φύλο κριτήρια, της τρέχουσας κατάστασης και τάσης με την αναμενόμενη εξέλιξη που προκύπτει από την εισαγωγή της προτεινόμενης πολιτικής."

Η αξιολόγηση περιλαμβάνει μια διττή προσέγγιση: τη σημερινή θέση που συνδέεται με το φύλο σε σχέση με την υπό εξέταση πολιτική και τις προβλεπόμενες επιπτώσεις για τις γυναίκες και τους άνδρες μόλις υλοποιηθεί η πολιτική. Είναι σημαντικό ότι η αξιολόγηση είναι διαρθρωμένη, δηλαδή συστηματική, αναλυτική και τεκμηριωμένη.

Η αξιολόγηση, με βάση το δεύτερο εργαλείο, γίνεται σε ειδικό έντυπο (φύλλο αξιολόγησης αντίκτυπου κατά φύλο) το οποίο έχει ως σκοπό να ενθαρρύνει και να ενεργοποιήσει τις υπάρχουσες πρακτικές. Παρέχει προτάσεις για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων και βελτίωσης των υπάρχουσών πρακτικών. Ο οδηγός ενσωματώνει τα αποτελέσματα των διαβουλεύσεων με το μέλος.

3. Θεσμική μετατροπή

Ο θεσμικός μετασχηματισμός σημαίνει μια βαθιά αλλαγή που ως εκ τούτου επηρεάζει και το εξωτερικό περιβάλλον. Περιλαμβάνει αλλαγές στις βασικές αξίες και πεποιθήσεις που κυριαρχούν σε ένα συγκεκριμένο χώρο, καθώς και αλλαγές στους κανόνες και τους κανονισμούς που οδηγούν σε ορισμένα αποτελέσματα εργασίας.

Οι διαδικασίες αλλαγής σε διάφορους χώρους συμβαίνουν διαρκώς λόγω του μεταβαλλόμενου περιβάλλοντος, δημιουργώντας έτσι νέες απαιτήσεις ή κίνητρα για αλλαγή. Αυτή η αλλαγή συμβαίνει είτε ακούσια είτε με προγραμματισμό και συντονισμό, με στελέχη που ενεργούν ως διαχειρίστριες/ές και συντονίστριες/ές. Σήμερα, η διαχείριση αλλαγών έχει γίνει ένα επαγγελματικό πεδίο για εσωτερικούς παράγοντες, συμβούλους και ακαδημαϊκούς.

Η ηλεκτρονική ενότητα για το θεσμικό μετασχηματισμό του EIGE επικεντρώνεται σε καθοδηγητικά βήματα μέσω των απαραίτητων μέτρων για την επίτευξη οργανωτικής αλλαγής με στόχο μια πιο αποτελεσματική ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου. Ο οδηγός παρέχει παραδείγματα και πληροφορίες σχετικά με τις μετασχηματιστικές διαδικασίες.

Η έναρξη της πλατφόρμας για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου συνίστατο σε άμεση ειδοποίηση ειδήσεων στον ιστότοπο, με μηνύματα ηλεκτρονικού ταχυδρομείου προς τους ενδιαφερόμενους, με ένα βίντεο που παρακολούθηθηκε ήδη πάνω από 5000 φορές, με ένα ενημερωτικό φυλλάδιο και με προώθηση στα κοινωνικά μέσα ενημέρωσης και στα ενημερωτικά δελτία. Η πλατφόρμα παρουσιάστηκε στους ενδιαφερόμενους φορείς του EIGE, κατά τη διάρκεια των επισκέψεων σε επιλεγμένα κράτη μέλη και στο δίκτυο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την ισότητα των φύλων και τις/τους υπαλλήλους της κυβέρνησης του Λουξεμβούργου.¹³ Μια ειδοποίηση ειδήσεων, απευθείας ηλεκτρονικά μηνύματα προς τα ενδιαφερόμενα μέρη και μηνύματα κοινωνικών μέσων μαζικής ενημέρωσης δημιουργήθηκαν για το έναρξη των ηλεκτρονικών εργαλείων. Λόγω του εξαιρετικού ενδιαφέροντος για το ηλεκτρονικό εργαλείο τα βασικά στοιχεία έχουν ήδη μεταφραστεί σε εννέα γλώσσες με τα υπόλοιπα να είναι διαθέσιμα κατά το 2017.

Για τη βελτίωση της ισότητας των φύλων στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο για την Ισότητα των Φύλων (EIGE) ανέπτυξαν ένα καινούριο διαδικτυακό εργαλείο με την ονομασία «Η ισότητα των φύλων σε ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς οργανισμούς» ή «GEAR». Το εργαλείο εντάσσεται στο ευρύτερο πρόγραμμα του EIGE για τη συνεκτίμηση της διάστασης του φύλου και παρέχει πληροφορίες και καθοδήγηση στα ερευνητικά ιδρύματα που επιζητούν μια πιο ισόρροπη εκπροσώπηση των δύο φύλων σε αυτόν τον τομέα. Το εργαλείο αποτελεί πλέον αναπόσπαστο μέρος της πλατφόρμας ενσωμάτωσης της ισότητας των φύλων στο EIGE και παρουσιάζεται συχνά στους διαφερόμενους φορείς του EIGE.

¹³ Αναφορά στη πλατφόρμα ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σημειώθηκε στην έκθεση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για το φύλο mainstreaming - που εκπονήθηκε από την Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων (FEMM). Αυτό αναφέρεται στην πλατφόρμα ως πηγή για τη "στήριξη των υπευθύνων λήψης αποφάσεων, των αρχηγών των θεσμικών οργάνων και των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και κυβερνητικών οργάνων για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στο έργο τους".

Το 2016, το EIGE διενήργησε μια μελέτη με τίτλο «Μέτρηση της ευαισθησίας όσον αφορά το φύλο: εργαλείο για τα εθνικά κοινοβούλια».¹⁴

Σημαντικές δράσεις είναι αυτές που έχουν ως σκοπό να μπει στην εκπαιδευτική διαδικασία το θέμα της Ισότητας των Φύλων. Η διαδικασία αυτή θα συνοδεύεται με δράσεις με στόχο:

- Την διεξαγωγή αξιολόγησης αντικτύπου / ελέγχων διαδικασιών και πρακτικών για τον προσδιορισμό της μεροληψίας του φύλου.
- Ο προσδιορισμός και εφαρμογή καινοτόμων στρατηγικών για τη διόρθωση οποιασδήποτε προκατάληψης.
- Ο καθορισμός στόχων και παρακολούθηση της προόδου μέσω δεικτών.

Αυτό το σύνολο ενεργειών, που μπορεί να έχουν διαφορετικούς βαθμούς πολυπλοκότητας, αποσκοπεί να διατυπώσει μια στρατηγική άποψη με στόχο την επίτευξη της ισότητας των φύλων.

Η κατάρτιση προϋπολογισμού για το φύλο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου και συνεπάγεται την προοπτική του φύλου σε όλα τα επίπεδα των διαδικασιών του προϋπολογισμού καθώς και την αναδιάρθρωση των εσόδων και των δαπανών, προκειμένου να στοχεύσουν τα υφιστάμενα κενά και να προωθήσουν την ισότητα των φύλων. Το 2016 χαρτογραφήθηκε το EIGE πρωτοβουλίες για την κατάρτιση του προϋπολογισμού κατά φύλο σε όλη την ΕΕ, με έμφαση στις πρακτικές εφαρμογές του φύλου τον προϋπολογισμό και τις δημοσιονομικές διαδικασίες, προκειμένου να αναπτυχθεί μια σταθερή βάση γνώσεων

4.2. EIGE ΚΑΙ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Η «βία με βάση το φύλο» και η «βία κατά των γυναικών» είναι όροι που συχνά χρησιμοποιούνται εναλλακτικά, καθώς η βία που βασίζεται στο φύλο προκαλείται από

¹⁴ Η μελέτη εξετάζει κατά πόσο πληρούν τα κριτήρια το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και τα εθνικά κοινοβούλια για να είναι ευαίσθητα στο φύλο. Η μελέτη επικυρώνει και αναπτύσσει περαιτέρω ένα αναλυτικό πλαίσιο για τα κοινοβούλια που έχουν σχέση με το φύλο και ένα σύνολο δεικτών που αποτελούν τη βάση για το μέλλον ανάπτυξη ενός αντίστοιχου ηλεκτρονικού εργαλείου.

άντρες σε γυναίκες και κορίτσια. Ωστόσο, είναι σημαντικό να διατηρηθεί η πτυχή της έννοιας «με βάση το φύλο», καθώς αυτό υπογραμμίζει το γεγονός ότι η βία κατά των γυναικών αποτελεί έκφραση των ανισοτήτων εξουσίας μεταξύ γυναικών και ανδρών και η οποία αποτελεί μία από τις πιο διαδεδομένες παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην εποχή μας και μια μορφή διακριτικής μεταχείρισης.

Η βία κατά των γυναικών διακρίνεται σε άμεση και έμμεση. Η άμεση βία κατά των γυναικών περιλαμβάνει σωματική, σεξουαλική, ψυχολογική και οικονομική βία. Η έμμεση βία μπορεί να θεωρηθεί ως ένας τύπος δομικής βίας που χαρακτηρίζεται από κανόνες, συμπεριφορές και στερεότυπα γύρω από το φύλο γενικότερα και τη βία κατά των γυναικών ειδικότερα.

Οι ανισότητες είναι αποτέλεσμα μιας αλληλεπίδρασης μεταξύ πολλαπλών δομών εξουσίας που παράγουν και αναπαράγουν ιεραρχικές διακρίσεις. Αυτό σημαίνει ότι ενώ όλες οι γυναίκες αντιμετωπίζουν διακρίσεις λόγω φύλου, ορισμένες γυναίκες υφίστανται πολλαπλές μορφές διακρίσεων, των οποίων το φύλο είναι μόνο ένα στοιχείο.

Η βία των γυναικών ενισχύει τις ανισότητες μεταξύ των φύλων και δεν μπορεί να γίνει κατανοητή εκτός των κοινωνικών δομών, των κανόνων για το φύλο και των ρόλων που τη στηρίζουν και την δικαιολογούν και πρόκειται για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και μία από τις πιο διαδεδομένες μορφές ανισότητας λόγω φύλου. Η εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών συνεπάγεται την αμφισβήτηση της άνιση κατανομής της κοινωνικής, πολιτικής και οικονομικής εξουσίας μεταξύ γυναικών και ανδρών και των τρόπων με τους οποίους η ανισότητα αυτή διαιωνίζεται μέσω θεσμών σε όλα τα επίπεδα της κοινωνίας.

Παρά την έκταση του προβλήματος στην ΕΕ, η πληροφόρηση σχετικά με τη βία κατά των γυναικών παραμένει ελλιπής. Το EIGE συμβάλλει ενεργά στο μείζον έργο της ΕΕ για την πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας μέσω της προσπάθειάς του να βελτιώσει τη διαθεσιμότητα, την ποιότητα και τη συγκρισιμότητα των δεδομένων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών. Μέσω της έρευνας και της συλλογής πληροφοριών, το EIGE συνδράμει τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και τις/τους εμπειρογνώμονες τόσο στον εντοπισμό κενών στα υφιστάμενα δεδομένα όσο και στη γενικότερη βελτίωση της κατανόησης του φαινομένου και των σχετικών γνώσεων. Οι μελέτες του EIGE επισημαίνουν επίσης την πολυμορφία των νομοθετικών προσεγγίσεων στα κράτη μέλη, όπως αποδεικνύεται από τις αποκλίσεις στην εφαρμογή της νομοθεσίας,

καθώς και την ετερογένεια των μεθόδων συλλογής δεδομένων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών στα διάφορα κράτη μέλη.

Από το 2010, το EIGE πραγματοποίησε αρκετές πρωτοποριακές μελέτες και συγκέντρωσε στοιχεία και πόρους σχετικά με τη βία που βασίζεται στο φύλο.

4.2.1. ΔΡΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Το EIGE αναλαμβάνει σημαντική δράση στην καταπολέμηση της βίας απέναντι στις γυναίκες. Συγκεκριμένες δράσεις αναλύονται παρακάτω

1. Δράση κατά του ακρωτηριασμού των γενετικών οργάνων των γυναικών

Το EIGE συμβάλλει σημαντικά στην παροχή πληροφοριών και έρευνας σχετικά με τον ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στηρίζει τα κράτη μέλη για την πρόληψη και την καταπολέμηση αυτής της επιβλαβούς πρακτικής. Καθώς αυξάνονται συνεχώς οι εισροές των λαών που είναι υπέρμαχοι αυτής της πρακτικής στην Ευρώπη, η Ευρωπαϊκή Ένωση θέτει βασικό μέλημά της την προστασία των γυναικών που είναι θύματα ή θα πέσουν θύματα αυτής της πρακτικής. Σύμφωνα με την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων περιλαμβάνει όλες τις διαδικασίες που συνεπάγονται τη μερική ή ολική αφαίρεση των εξωτερικών γυναικείων γεννητικών οργάνων ή άλλες βλάβες στα γυναικεία γεννητικά όργανα για μη ιατρικούς λόγους.¹⁵

Ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων αναγνωρίζεται διεθνώς ως παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των κοριτσιών και των γυναικών. Όταν γίνεται σε ανήλικες αποτελεί παραβίαση των δικαιωμάτων των παιδιών. Η πρακτική παραβιάζει επίσης το δικαίωμα του ατόμου στην υγεία, την ασφάλεια και τη σωματική ακεραιότητα,

¹⁵ Η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης (άρθρο 38) απαιτεί την ποινικοποίηση των ακόλουθων πράξεων:

- Εκτόξευση, θρόμβωση ή εκδήλωση οποιουδήποτε άλλου ακρωτηριασμού στο σύνολο ή σε οποιοδήποτε μέρος των μεγάλων χειλέων των γυναικών, των μικρών χειλέων ή των κλειδιών.
- Εξαναγκασμό ή προμήθεια μιας γυναίκας να υποβληθεί σε οποιαδήποτε από τις πράξεις που απαριθμούνται στο στοιχείο α)
- Υποκίνηση, εξαναγκασμός ή προμήθεια κοριτσιού για να υποβληθεί σε οποιαδήποτε από τις πράξεις που απαριθμούνται στο σημείο α.

το δικαίωμα απαλλαγής από βασανιστήρια και σκληρή, απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση και το δικαίωμα στη ζωή όταν η διαδικασία οδηγεί σε θάνατο. (ΓΓΙΦ, 2017)

Κάθε χρόνο 180.000 γυναίκες και κορίτσια στην Ευρώπη κινδυνεύουν από ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων. Οι έρευνες έχουν δείξει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν πολλές προκλήσεις στην Ευρώπη που πρέπει να αντιμετωπιστούν προκειμένου να αναπτυχθούν επαρκείς εθνικές και ευρωπαϊκές πολιτικές. (End FGM European Network, 2017)

Το EIGE πραγματοποίησε τρεις βασικές μελέτες σχετικά με τον ακρωτηριασμό των γυναικείων οργάνων με πιο πρόσφατη αυτή του:

Η πρώτη μελέτη πραγματοποιήθηκε το 2012 και είχε τίτλο « Ο ακρωτηριασμός των γυναικείων γεννητικών οργάνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση». Στην μελέτη αυτή απεικονιζόταν η κατάσταση του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων στην ΕΕ.

Η δεύτερη μελέτη πραγματοποιήθηκε το 2015 και είχε τίτλο «Η εκτίμηση των κοριτσιών που κινδυνεύουν από ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων στην Ευρωπαϊκή Ένωση». Η μελέτη αυτή εκτιμά τον κίνδυνο ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων στην Ιρλανδία, την Πορτογαλία και τη Σουηδία.

Τέλος η τρίτη επερχόμενη μελέτη (2017-2018) θα εκτιμήσει τον κίνδυνο του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων σε έξι ακόμη κράτη μέλη: το Βέλγιο, την Κύπρο, τη Γαλλία, την Ελλάδα, την Ιταλία και τη Μάλτα. Βασίζεται στην μελέτη του 2015 και στοχεύει να στηρίξει τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και τα κράτη μέλη της ΕΕ για την παροχή ακριβέστερων ποιοτικών και ποσοτικών πληροφοριών σχετικά με τον ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων και τον κίνδυνο που αντιμετωπίζουν τα κορίτσια εντός της ΕΕ, λαμβάνοντας υπόψη τα νέα πρότυπα μετανάστευσης.

Τα πορίσματα τις έρευνας του 2015 εκδόθηκαν με αρκετή δυσκολία καθώς η εκτίμηση του αριθμού των κοριτσιών που κινδυνεύουν να υποβληθούν σε ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων στα κράτη μέλη της ΕΕ είναι πολύ περίπλοκη λόγω της οικειότητας της πρακτικής και επίσης λόγω της έλλειψης στοιχείων που επιτρέπουν τη μέτρησή της.

Από την τελευταία μελέτη του EIGE αναμένεται:

- Να υπάρξει ενημέρωση για τις πρόσφατες εξελίξεις στην πολιτική, τη νομοθεσία και την έρευνα σχετικά με τον κίνδυνο ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων στα κράτη μέλη της ΕΕ.
- Επιπλέον ενημέρωση των κρατών μελών σχετικά με τον πιθανό αριθμό κοριτσιών που κινδυνεύουν από ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων και την αποτελεσματικότητα των μέτρων καταπολέμησης της επιβλαβούς αυτής πρακτικής.
- Να αυξήσει τη ικανότητα των κρατών μελών να αποτρέπουν τον ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων και την προστασία των κοριτσιών σε κίνδυνο.
- Να προωθήσει την ανταλλαγή εμπειριών και της συνεργασίας μεταξύ των κρατών μελών για τη μείωση του κινδύνου ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων.
- Σκοπός του EIGE είναι η παροχή συγκρίσιμων δεδομένων σε ολόκληρη την ΕΕ για το θέμα του ακρωτηριασμού. (EIGE, 2017)

2. Δράσεις απέναντι στην βία από τον κυβερνοχώρο

Η αυξανόμενη εμβέλεια του διαδικτύου, η ταχεία εξάπλωση των πληροφοριών κινητής τηλεφωνίας και η ευρεία χρήση των κοινωνικών μέσων ενημέρωσης οδήγησε στην εμφάνιση της βίας κατά του κυβερνοχώρου κατά των γυναικών και των κοριτσιών ως ένα αυξανόμενο παγκόσμιο πρόβλημα με πιθανές σημαντικές οικονομικές και κοινωνικές συνέπειες.

Η έρευνα της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας δείχνει ότι μία στις τρεις γυναίκες θα βιώσει μια μορφή βίας κατά τη διάρκεια της ζωής της και ότι μία στις δέκα γυναίκες έχουν ήδη βιώσει μια μορφή βίας στο κυβερνοχώρο από την ηλικία των 15 ετών. Καθώς η χρήση του Διαδικτύου εξαπλώνεται συνεχώς θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι αυτός ο ψηφιακός δημόσιος χώρος είναι ασφαλής για όλους, συμπεριλαμβανομένων των γυναικών και των κοριτσιών.

Η βία των γυναικών στον Κυβερνοχώρο δεν έχει κατανοηθεί πλήρως, δεν έχει οριστεί ή νομοθετηθεί σε επίπεδο ΕΕ. Το EIGE διενήργησε πρόσφατα έρευνα με στόχο τον ορισμό ορισμένων βλαβερών μορφών βίας στο Κυβερνοχώρο, ανέλυσε τα πορίσματα της έρευνας, εντόπισε τα κενά της , την αξιολόγησε έτσι ώστε να προσδιορίσει τις καλές πρακτικές στα κράτη μέλη της ΕΕ. (EIGE, 2017)

3. Δράσεις κατά της ενδοοικογενειακής βίας

Το EIGE έχει ενδιαφερθεί πολύ για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας. Σε μελέτη συνέλλεξε πόρους και χρησιμοποίησε μεθόδους και εργαλεία για την πρόληψη και την προστασία από τη βία κατά των γυναικών προκειμένου να ενισχυθεί η αποτελεσματικότητα των πολιτικών για την ισότητα των φύλων σε επίπεδο ΕΕ και κρατών μελών. Επιπλέον χρησιμοποιήθηκαν κριτήρια και αναπτύχθηκαν εργαλεία για να εξετάσουν τα αποτελέσματα των εκστρατειών ευαισθητοποίησης, των εκπαιδευτικών προγραμμάτων, των υπηρεσιών υποστήριξης των θυμάτων και των προγραμμάτων των δραστών.

Η μελέτη έδειξε ότι τα προγράμματα κατάρτισης σχετικά με την ενδοοικογενειακή βία πραγματοποιούνται είτε από κυβερνητικά ιδρύματα είτε από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών.

Η πλειοψηφία των υπηρεσιών υποστήριξης περιλαμβάνει προγράμματα συμβουλευτικής, καθοδήγησης ή προγύμνασης, παροχή νομικής βοήθειας, μέτρα ασφαλείας και μεθόδους υποστήριξης των θυμάτων που εισέρχονται ξανά στην αγορά εργασίας.

Οι εκστρατείες ευαισθητοποίησης που αποσκοπούν στην πρόληψη της ενδοοικογενειακής βίας έχουν συνήθως τρεις κύριους στόχους: πρώτον, να δηλώσουν ότι η βία κατά των γυναικών δεν είναι αποδεκτή. δεύτερον, να αυξηθεί η ευαισθητοποίηση σχετικά με τη διάσταση και το κόστος της βίας · και τρίτον, να παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις διαθέσιμες υπηρεσίες. (EIGE, 2016)

4. Δράσεις για την υποστήριξη των θυμάτων

Το EIGE προσεγγίζει τη νομοθεσία υπό το πρίσμα της διάστασης του φύλου. Η οδηγία για τα δικαιώματα των θυμάτων θεσπίστηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με στόχο να παρασχεθεί σε όλα τα θύματα εγκληματικών πράξεων στην Ευρώπη ίση πρόσβαση στη δικαιοσύνη και υποστήριξη. Η διεξοδική ανάλυση των 26 άρθρων της οδηγίας από το EIGE μπορεί να αξιοποιηθεί από τα κράτη μέλη ώστε να εφαρμόσουν την οδηγία συνεκτιμώντας τις ιδιαίτερες ανάγκες των θυμάτων έμφυλης βίας.

Το EIGE πραγματοποίησε μελέτη τίτλο «Επανεξέταση της εφαρμογής της πλατφόρμας δράσης του Πεκίνου στα κράτη μέλη της ΕΕ: Βία κατά των γυναικών - Έκθεση για τη στήριξη των θυμάτων». Στην μελέτη αυτή παρουσιάζονται οι διαφορές των κρατών-

μελών στις στατιστικές εγκλημάτων, τα νομοθετικά και πολιτικά μέτρα για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας και στη διεξαγωγή ερευνών επικινδυνότητας.

Τα περισσότερα κράτη μέλη διενήργησαν έρευνες επικαιρότητας σχετικά με τη βία κατά των γυναικών κατά την περίοδο 2000-2011. Σχεδόν όλα τα κράτη μέλη συλλέγουν στατιστικά στοιχεία για την εγκληματικότητα κατά των γυναικών, αλλά μόνο εννέα κράτη μέλη παρέχουν συγκεκριμένα στοιχεία για το IPV με βάση τη σχέση μεταξύ θύματος και δράστη.

Οι πιο κοινές υπηρεσίες υποστήριξης των θυμάτων που διατίθενται στα κράτη μέλη είναι εξειδικευμένες νομικές συμβουλές και δημόσιες υπηρεσίες πληροφόρησης.

Τα καταφύγια των γυναικών και τα κέντρα / υπηρεσίες των γυναικών είναι ευρέως διαθέσιμα. Σε ορισμένα κράτη μέλη, τα γενικά καταφύγια παρέχουν θέσεις για γυναίκες επιζούσες βίας. Όλα σχεδόν τα κράτη μέλη διαθέτουν συμβουλευτικά κέντρα και νοσηλευτικές υπηρεσίες για τις γυναίκες που έχουν υποστεί βία. Σε κάποια κράτη μέλη οι υπηρεσίες αυτές παρέχονται από τα καταφύγια γυναικών. Η πλειοψηφία των γυναικείων κέντρων προσφέρει ένα ευρύ φάσμα υποστήριξης, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών, συμβουλών, συνηγορίας, νομικών συμβουλών, συμβουλών, υποστήριξης επανεγκατάστασης και ειδικής υποστήριξης παιδιών.

Μόνο οκτώ κράτη μέλη δήλωσαν ότι διαθέτουν ειδικές αστυνομικές μονάδες και επτά κράτη μέλη διαθέτουν ειδικά εργασιακά προγράμματα για να βοηθήσουν τις γυναίκες που επιβιώνουν από τη βία να εισέλθουν ή να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας.

Σε 19 κράτη μέλη δεν εντοπίστηκαν ειδικές υπηρεσίες υποστήριξης για γυναίκες που αντιμετωπίζουν πολλαπλές διακρίσεις.

Τα πορίσματα της παραπάνω έρευνας είναι πολύ χρήσιμα καθώς η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι σε θέση να γνωρίζει πως αντιμετωπίζουν τα κράτη μέλη τα θύματα και τι ανάγκες υπάρχουν ώστε να διαμορφώσει την πολιτική της. (EIGE, 2016)

5. Δράσεις κατά της σεξουαλικής βίας

Το EIGE πραγματοποίησε μελέτη προσδιορισμού και χαρτογράφησης των υφιστάμενων δεδομένων και πόρων σχετικά με τη σεξουαλική βία κατά των γυναικών στην ΕΕ

Η μελέτη επικεντρώθηκε στη σεξουαλική βία κατά των γυναικών - συμπεριλαμβανομένου του βιασμού, του βιασμού στον γάμο, της σεξουαλικής

κακοποίησης / επίθεσης, του σεξουαλικού εξαναγκασμού ή της σεξουαλικής παρενόχλησης εκτός του χώρου εργασίας. Η βάση δεδομένων περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τη σεξουαλική βία στην ΕΕ από διάφορες πηγές, όπως: ευρωπαϊκούς και διεθνείς πόρους, ακαδημαϊκές μελέτες επικεντρωμένες σε διάφορες πτυχές της βίας κατά των γυναικών · των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των πόρων τους · εκπαιδευτικό υλικό για επαγγελματίες · πληροφορίες για θύματα σεξουαλικής βίας · και εκστρατείες ευαισθητοποίησης.

Το συμπέρασμα είναι ότι λίγα κράτη μέλη διαθέτουν συστηματική επαγγελματική κατάρτιση και πρωτόκολλα σεξουαλικής βίας για τους φορείς που έρχονται αντιμέτωποι με θύματα σεξουαλικής βίας, όπως οι αστυνομικές/οί, οι εισαγγελείς, οι δικαστίνες/ές, οι ιατρίνες/οι και κοινωνικές/οί λειτουργοί.

Υπάρχουν σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την παροχή υλικού για θύματα σεξουαλικής βίας και υλικού για επαγγελματίες που ασχολούνται με θύματα, δράστες και περιστατικά.

Τέλος υπάρχει έλλειψη ερευνητικών μελετών που επικεντρώνονται ειδικά στη σεξουαλική βία ή καλύπτουν διάφορες ομάδες-στόχους που έχουν πληγεί από τη σεξουαλική βία.

Η παραπάνω μελέτη έδωσε και αυτή πολύτιμες πληροφορίες στην χάραξη της Ευρωπαϊκής πολιτικής

6. Καμπάνια Λευκή Κορδέλα

Η βία κατά των γυναικών είναι μια επαίσχυντη πραγματικότητα σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση και σε ολόκληρο τον κόσμο. Κυρίως διαπράττεται από άνδρες. Η μεγαλύτερη κίνηση, σε παγκόσμιο επίπεδο, για την ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης με στόχο την εξάλειψη της βίας κατά γυναικών και κοριτσιών, είναι η Εκστρατεία της Λευκής Κορδέλας (White Ribbon Campaign), μία πρωτοβουλία ανδρών, που δεσμεύονται να μην παραμείνουν σιωπηλοί σε αυτό το ζήτημα, αλλά να εργαστούν με όλα τα μέσα που διαθέτουν για την εξάλειψή του. (Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας (Ε.Δ.κ.Β.), 2016)

Ξεκίνησε το 1991 στον Καναδά και δραστηριοποιείται σε πολλές χώρες σε όλο τον κόσμο. Σκοπός της εκστρατείας είναι να προβάλει την έκταση και τη σοβαρότητα του προβλήματος και να κινητοποιήσει τους άνδρες ώστε να λειτουργήσουν ως φορείς

αλλαγής. Φορώντας τη λευκή κορδέλα και μιλώντας δημόσια σε φίλες/ους, συναδέλφισσες/ους και συγγενείς, οι άνδρες δείχνουν ότι παίρνουν θέση και ότι η βία κατά των γυναικών δεν πρέπει να είναι ανεκτή. Την εκστρατεία, στο επίπεδο των ευρωπαϊκών θεσμών, συντονίζει το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Ισότητας των Φύλων. Το EIGE έχει εξασφαλίσει τη συμμετοχή πολιτικών ηγετών από ολόκληρη την ΕΕ, οι οποίοι καλούνται να διακηρύξουν την πολιτική τους δέσμευση στη διάδοση του μηνύματος, ότι η βία κατά των γυναικών δεν είναι αποδεκτή. (European Institute of Gender Equality, 2017)

Η βία κατά των γυναικών έχει τις ρίζες της στις ανισότητες μεταξύ των δύο φύλων και εξακολουθεί να παραμένει συχνά απαρατήρητη και αδιαμφισβήτητη. Η Εκστρατεία λευκής κορδέλας στοχεύει να αλλάξει αυτή την πραγματικότητα.

Κάθε χρόνο η εκστρατεία γίνεται πιο δυνατή, καθώς περισσότεροι άνδρες και αγόρια αντιλαμβάνονται ότι η ασφάλεια των γυναικών και των κοριτσιών είναι υπόθεσή τους.

7. Άλλες δράσεις

Το 2017 το EIGE θα υποστηρίξει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στην προσπάθειά της να ευαισθητοποιήσει το κοινό σχετικά με το συγκλονιστικό φαινόμενο της βίας κατά των γυναικών στην Ευρώπη στις πραγματικές του διαστάσεις. Το EIGE θα επικεντρωθεί στην παροχή συμβουλών στα κράτη μέλη με στόχο την αντιμετώπιση της έμφυλης βίας και την καλύτερη δυνατή προστασία των θυμάτων. Σχετική ενημέρωση θα παρέχεται τακτικά στον δικτυακό τόπο του EIGE και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης.

Οι 16 Ημέρες Ακτιβισμού ενάντια στην έμφυλη βία είναι μια εκστρατεία η οποία πραγματοποιείται κάθε χρόνο από τις 25 Νοεμβρίου (Παγκόσμια Ημέρα για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών) έως τις 10 Δεκεμβρίου (Παγκόσμια Ημέρα των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου). Στη διάρκεια των 16 αυτών ημερών, το EIGE συμπράττει με άλλους διεθνείς φορείς για την ευαισθητοποίηση του κοινού μέσω εκδηλώσεων, δράσεων και στοχευμένων μηνυμάτων. (European Institute of Gender Equality, 2017)

4.3. ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΜΕΛΕΤΕΣ ΤΟΥ ΕΙΓΕ

Το ΕΙΓΕ όλα τα χρόνια που δραστηριοποιείται παρέχει στους βασικούς ενδιαφερόμενους φορείς, στα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα και στα κράτη μέλη κρίσιμες νέες γνώσεις, στατιστικά στοιχεία και πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της ισότητας των φύλων σε ολόκληρη την Ευρώπη, υποστηρίζοντας τη χάραξη πολιτικής και την ευαισθητοποίηση.

Σημαντικός στρατηγικός στόχος του ΕΙΓΕ για το 2016 ήταν: «Η παροχή υψηλής ποιότητας έρευνας και δεδομένων για να στηριχθεί η καλύτερη ενημέρωση και η τεκμηρίωση στη λήψη αποφάσεων από τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους ενδιαφερόμενους που εργάζονται για την επίτευξη της ισότητας του φύλου».

Για να πραγματοποιήσει τον στόχο αυτό έθεσε τους ακόλουθους υποστόχους

1. Παρακολούθηση της πλατφόρμας της εφαρμογής της πλατφόρμας του Πεκίνου και υποστήριξη των Προεδριών του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Με αυτόν τον τρόπο ήταν σε θέση να παρακολουθήσει κατά πόσο η ΕΕ και τα κράτη-μέλη εκπληρούν τις διεθνείς δεσμεύσεις τους.

Η Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου (BPfA) εξακολουθεί να αποτελεί σημείο αναφοράς στην πρόοδο προς την επίτευξη της γυναικείας χειραφέτησης σε παγκόσμιο επίπεδο. Ωστόσο η επιτυχία της εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη δέσμευση και την κινητοποίηση κυβερνήσεων και θεσμικών οργάνων σε κάθε επίπεδο. Το ΕΙΓΕ υποστηρίζει την ΕΕ και τα επιμέρους κράτη μέλη στην υλοποίηση αυτής της δέσμευσης, καταρτίζοντας εκθέσεις οι οποίες περιγράφουν τις εξελίξεις και παρέχουν συστάσεις για τη χάραξη πολιτικών βάσει της καλύτερης δυνατής ενημέρωσης. Στις εκθέσεις του ΕΙΓΕ εξετάζονται διάφοροι τομείς της πλατφόρμας, όπως έχει ζητηθεί από τις προεδρίες του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η πλατφόρμα καλύπτει 12 κρίσιμους τομείς προβληματισμού για τους οποίους διατίθενται στατιστικά στοιχεία στη βάση στατιστικών δεδομένων του ΕΙΓΕ για τα φύλα. Οι τομείς παρουσιάζονται στο παρακάτω διάγραμμα:

12 τομείς της BPfA

Συγκεκριμένα το EIGE ασχολήθηκε με την εφαρμογή της Περιοχής Α της Πλατφόρμας του Πεκίνου «Γυναίκες και Φτώχεια». Με σχετική του έκθεση συνέβαλε στη διεξαγωγή των συμπερασμάτων του Συμβουλίου για το συγκεκριμένο θέμα. Το Συμβούλιο αποδέχτηκε δύο νέους δείκτες που αναπτύχθηκαν από το EIGE α) ποσοστό κινδύνου φτώχειας ανά φύλο και μεταναστευτικού υποβάθρου και β) το ποσοστό γυναικών και ανδρών που είναι ανενεργά ανά ηλικία και μεταναστευτικού υπόβαθρου.

Η έκθεση του EIGE υπογράμμισε σημασία της προώθησης της ισότητας των φύλων στην απασχόληση, ιδίως για εκείνες/ους που αντιμετωπίζουν διαπλεκόμενες ανισότητες, με στόχο την επίτευξη ισότητας στην οικονομική ανεξαρτησία για τις γυναίκες και τους άνδρες. Κοινωνικά τα συστήματα προστασίας και οι πολιτικές κατά της φτώχειας πρέπει να αντιμετωπίσουν τις νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζει η κοινωνία όπως οι μεταβαλλόμενες οικογενειακές δομές και οι διάφορες μορφές και συνθήκες απασχόλησης. Πρέπει εγγυώνται επαρκή οικονομική προστασία, όχι μόνο για τις παραδοσιακές μορφές αμειβόμενης εργασίας κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής, αλλά κυρίως για όσες/ους ασκούν μη αμειβόμενη εργασία φροντίδας ή μη κανονική

απασχόληση, ή εκείνων που επηρεάζονται από τις διακοπές της σταδιοδρομίας που προκαλούνται από τις ευθύνες φροντίδας.

Η παραπάνω έρευνα γνωστοποιήθηκε μέσω των πολλαπλών καναλιών επικοινωνίας του EIGE στα ενδιαφερόμενα μέρη συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών μέσων ενημέρωσης, ενημερωτικό δελτίο, δελτίο τύπου και άμεσες επαφές με βασικούς ενδιαφερόμενους. Το EIGE διοργάνωσε επίσης μια συνέντευξη Τύπου για τα σλοβακικά μέσα ενημέρωσης και παρουσίασε τη μελέτη σε δημοσιογράφους που εκπροσωπούν τα mainstream media σε 16 χώρες. Επιπλέον, οι θέσεις κοινωνικής δικτύωσης του EIGE ήταν δημόσιες και οι πληροφορίες σχετικά με τη μελέτη μοιράστηκαν από διάφορους οργανισμούς όπως η Ευρωπαϊκή Ένωση Δικηγόρων Γυναικών, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο Φορέων Ισότητας, κ.λπ.

Σημαντική επίσης είναι η έρευνα η οποία πραγματοποιήθηκε και συνδέει την εκπαίδευση και την απόκτηση δεξιοτήτων με την πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Η παγκοσμιοποίηση και η τεχνολογική πρόοδος έχουν επιφέρει σημαντικές αλλαγές στην αγορά εργασίας. Σε όλους τους τομείς και τα επαγγέλματα οι θέσεις εργασίας, ακόμη και οι λιγότερο εξειδικευμένες, γίνονται ολοένα πιο σύνθετες. Το ερευνητικό υπόμνημα του EIGE εξετάζει τις δυνατότητες αναβάθμισης των δεξιοτήτων γυναικών και ανδρών στην ΕΕ. Στο ερευνητικό υπόμνημα επισημαίνονται οι σημαντικές διαφορές που υπάρχουν μεταξύ ανειδίκευτων γυναικών και ανδρών όσον αφορά την απασχολησιμότητά τους, την κατάσταση στην αγορά εργασίας και την πρόσβαση σε επαγγελματική κατάρτιση. Σύμφωνα με αυτή την έρευνα τα άτομα χαμηλής ειδίκευσης αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο αποκλεισμού από την αγορά εργασίας, τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Οι γυναίκες αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο να απασχολούνται σε επισφαλείς και χαμηλά αμειβόμενες θέσεις απασχόλησης καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής τους. Η μεγαλύτερη διαφορά φύλου μπορεί να παρατηρηθεί στην αμοιβή - μία στις πέντε γυναίκες και ένας στους δέκα άνδρες ανήκει στη χαμηλότερη μισθολογική ομάδα. Οι νεότερες γυναίκες και άνδρες και γυναίκες η ηλικία προ-συνταξιοδότησης, καθώς και τα άτομα με μεταναστευτικό υπόβαθρο, αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο να εργαστούν επισφαλείς εργασίες.

Οι προοπτικές απασχολησιμότητας και σταδιοδρομίας των ατόμων με χαμηλή ειδίκευση μπορούν να αντιμετωπιστούν με κατάρτιση - υποστηρίζοντας τους για την απόκτηση των δεξιοτήτων που χρειάζονται είτε για να εισέλθουν στην αγορά εργασίας, είτε, όταν

απασχολούνται, για να συμβαδίσει με τις αυξανόμενες απαιτήσεις δεξιοτήτων, σύμφωνα με την ατζέντα για τις νέες δεξιότητες στην Ευρώπη. Η αύξηση των προσόντων και της απασχολησιμότητας του πιο ευάλωτου πληθυσμού είναι κοινή ευθύνη των εργαζομένων και των εργοδοτών, καθώς και του δημόσιου τομέα. (EIGE, 2016)

2. Δείκτης Ισότητας των Φύλων

Ο Δείκτης Ισότητας των Φύλων είναι ένα μοναδικό εργαλείο μέτρησης που συνθέτει την πολυπλοκότητα της ισότητας φύλου σε ένα μέτρο φιλικό προς τον χρήστη που εύκολα μπορεί να μετρηθεί. Ο δείκτης συνθέτει τα παραδοσιακά πεδία της στατιστικής, όπως η οικονομία και η υγεία, αναλύοντας τις πληροφορίες κατά τρόπο ώστε να αποτυπώνεται μια πραγματική εικόνα των καταστάσεων που βιώνουν γυναίκες και άνδρες. Ο δείκτης ισότητας των φύλων μετρά το χάσμα μεταξύ γυναικών και ανδρών βάσει βαθμολογικής κλίμακας από το 1, το οποίο αντιστοιχεί σε απόλυτη ανισότητα, έως το 100, το οποίο αντιστοιχεί σε πλήρη ισότητα. Τα αποτελέσματα παρέχουν μια σαφή και εποικοδομητική σύγκριση μεταξύ γυναικών και ανδρών σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ.

Οι έξι βασικοί τομείς που καλύπτονται από τον δείκτη του EIGE είναι: εργασία, χρήμα, γνώση, χρόνος, εξουσία και υγεία. Υπάρχουν επίσης και δύο περιφερειακοί τομείς οι οποίοι καλύπτουν τις διαπλεκόμενες ανισότητες και τη βία κατά των γυναικών. Όλοι αυτοί οι τομείς συνδέονται με τις προτεραιότητες πολιτικής της ΕΕ. Ο δείκτης αποκαλύπτει ένα τεράστιο χάσμα στον χρόνο που αφιερώνουν γυναίκες και άνδρες στη φροντίδα των παιδιών και στις οικιακές εργασίες, καθώς και στην εκπροσώπηση γυναικών και ανδρών σε θέσεις εξουσίας και λήψης αποφάσεων. Ο δείκτης ισότητας των φύλων χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά το 2013, αποκαλύπτοντας ότι η Ευρώπη βρίσκεται μόλις στα μισά του δρόμου για την επίτευξη ισότητας. Το 2015 το EIGE παρουσίασε τη δεύτερη έκδοση του δείκτη, η οποία παρείχε για πρώτη φορά τη δυνατότητα διαχρονικής σύγκρισης των αποτελεσμάτων για τα έτη 2005, 2010 και 2012. Η επόμενη ενημέρωση του δείκτη προβλέπεται το 2017, οπότε οι εργασίες το 2016 επικεντρώθηκαν στην περαιτέρω επεξεργασία των διαθέσιμων δεδομένων και στην εμπάθυνση του εννοιολογικού πλαισίου των τομέων της βίας και των διαπλεκόμενων ανισοτήτων.

Επιπλέον το 2016 το EIGE εργάστηκε για την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης μέτρησης στο πλαίσιο της βίας κατά των γυναικών.

Το EIGE εισήγαγε μια νέα ιδέα για την παρουσίαση των αποτελεσμάτων του Δείκτη Ισότητας των Φύλων στα κράτη μέλη - μέσω επισκέψεων σε στοχευμένες χώρες. Κατά τις επισκέψεις αυτές, το EIGE παρουσίασε τα αποτελέσματα και τις τάσεις του δείκτη του 2015 σε συγκεκριμένες χώρες και διευκόλυνε μια εθνική συζήτηση σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των προκλήσεων. Κάποιες συνεχείς πολιτικές άμβλυναν τις ανισότητες μεταξύ των φύλων σε ορισμένους τομείς και αυτό επίδρασε θετικά στην δράση. Το 2016, το EIGE επισκέφθηκε πέντε χώρες: Φινλανδία, Εσθονία, Μάλτα, Σλοβακία και Γερμανία

Το 2016 η Σερβία έγινε η πρώτη χώρα εκτός ΕΕ η οποία χρησιμοποίησε τη μέθοδο του EIGE για να αναπτύξει τον δικό της δείκτη ισότητας των φύλων. Η Σερβία διαθέτει πλέον ένα εργαλείο ανάλυσης το οποίο είναι χρήσιμο τόσο σε εθνικό επίπεδο για την παρακολούθηση επιτευγμάτων και ελλείψεων, όσο και στο πλαίσιο της ενταξιακής διαδικασίας για σκοπούς συγκριτικής αξιολόγησης της Σερβίας με τα κράτη μέλη της ΕΕ. (EIGE, 2016)

3. **Βάση στατιστικών δεδομένων για το φύλο**

Βασικός στόχος είναι η διατήρηση μιας μοναδικής, αξιόπιστης και τρέχουσας βάσης στατιστικών δεδομένων και δεικτών σχετικά τα δύο φύλα.

Από την έναρξή της τον Φεβρουάριο του 2016, η Βάση στατιστικών δεδομένων για τα Φύλλα παρέχει μια ενιαία πηγή συγκριτικών στατιστικών στοιχείων για το φύλο από τα κράτη μέλη της ΕΕ και τις χώρες που εντάσσονται στο μέσο προ ενταξιακής βοήθειας τα οποία στοιχεία παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες στους ενδιαφερόμενες/ους χρήστρες/ες. Η βάση δεδομένων είναι η πρώτη του είδους, παρέχοντας μια δομημένη πρόσβαση στις στατιστικές των φύλων από διάφορους παρόχους δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων των δεδομένων του ίδιου του EIGE. Συγκεντρώνοντας αυτές τις πληροφορίες σε ένα εύχρηστο εργαλείο, το EIGE παρέχει μια βάση δεδομένων η οποία, εκτός από τους αριθμούς και τις βασικές τάσεις, παρακολουθεί την πρόοδο και παρέχει τεκμηρίωση σχετικά με την ισότητα των φύλων. Η αναζήτηση μπορεί να πραγματοποιείται βάσει λέξεων-κλειδιών ή μέσω περιήγησης στη δενδροειδή μορφή των στατιστικών δεδομένων.

Το ηλεκτρονικό δίκτυο EuroGender του EIGE αποτελεί κομβικό σημείο ανταλλαγής κάθε είδους πληροφοριών σχετικά με την ισότητα των φύλων. Τα μέλη του EuroGender έχουν πρόσβαση σε αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με το έργο του EIGE, ενώ συχνά

τους δίνεται η ευκαιρία να συμμετάσχουν σε ζωντανές διαδικτυακές συζητήσεις για διάφορα θέματα. Επίσης, ενημερώνονται τακτικά σχετικά με επερχόμενες εκδηλώσεις ή συνέδρια με θέμα την ισότητα των φύλων

Σε όλη τη διάρκεια του 2016, το EIGE διοργάνωσε τρεις ηλεκτρονικές συζητήσεις (μέσω του EuroGender,) μια συνάντηση με ομάδα εμπειρογνομόνων και μια ηλεκτρονική έρευνα χρηστών/ών - στοχεύοντας στη λήψη σχολίων σχετικά με τη χρηστικότητα και τη συνάφεια της βάσης δεδομένων. Επιπλέον, η βάση δεδομένων λαμβάνει μεγάλη προσοχή από τους σημερινούς και δυνητικές/ούς χρήστρες/ες της, με σχόλια των ενδιαφερομένων για την περαιτέρω βελτίωση της κάλυψης και της χρηστικότητας της.

Η online μορφή της βάσης δεδομένων συνίστατο σε ειδοποίηση ειδήσεων, απευθείας ηλεκτρονικά μηνύματα στους ενδιαφερόμενους, βίντεο φροντιστήριο, ενημερωτικό δελτίο, μηνύματα κοινωνικών μέσων και προώθηση μέσω του ενημερωτικού δελτίου. Τα δεδομένα και οι λειτουργίες της βάσης στατιστικών για τα φύλα κοινοποιούνται τακτικά μέσω του ενημερωτικού δελτίου του EIGE και άλλων καναλιών επικοινωνίας, όπως ένα βίντεο και ένα online σεμινάριο. Η Στατιστική Βάση Δεδομένων για το φύλο αποτελεί σημαντική αναφορά για την κοινωνική επικοινωνία του EIGE, παρέχοντας δεδομένα για 25 στοχοθετημένα μηνύματα που επικεντρώνονται σε θέματα όπως η Παγκόσμια Ημέρα του Καρκίνου, η Παγκόσμια Φόρουμ για τις στατιστικές για τα φύλα και την Ημέρα Παγκόσμιας (EIGE, 2016)

4. Βελτιωμένα στοιχεία σχετικά με τη βία κατά των γυναικών

Βασικός στόχος είναι η συμπλήρωση των κενών ώστε να βελτιωθεί η ποιότητα των δεδομένων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών ώστε να βοηθηθούν τα Κράτη μέλη να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις.

Ο μελέτη βασίζεται στη συλλογή δεδομένων σχετικά με τους βιασμούς και την βία που δέχονται οι γυναίκες από τους συντρόφους τους, και στοχεύει στην θέσπιση ενός αξιόπιστου και συγκρίσιμου μέτρου για την συλλογή δεδομένων σχετικά με την γυναικεία βία σε ολόκληρη την ΕΕ. Τα δεδομένα θα συλλέγονται από την αστυνομία, τη δικαιοσύνη, τις υπηρεσίες υγείας και τις κοινωνικές υπηρεσίες. Παρόλο που υπάρχουν στοιχεία σχετικά με παρόμοιες μορφές βίας κατά των γυναικών υπάρχουν διαφορές στις έννοιες και στις μεθόδους συλλογής δεδομένων.

Οι μεθοδολογικές προσεγγίσεις πρέπει να συντονιστούν ώστε να δημιουργηθεί μια αξιόπιστη στατιστική βάση για την καλύτερη κατανόηση της έκτασης της βίας κατά των γυναικών αλλά και να μετρηθεί η αποτελεσματικότητα των πολιτικών που προγραμματίζονται για την καταπολέμηση της. Για να εξασφαλιστεί μια κοινή αντίληψη και γενική δέσμευση για την προσέγγιση που υιοθετεί το EIGE, οργανώθηκε μια ηλεκτρονική συζήτηση και δύο συνεδριάσεις διαβούλευσης με εξωτερικές/ούς εμπειρογνώμονες.

Ορίστηκαν οι έννοιες του βιασμού, της γυναικοκτονίας και της στενής βίας του συντρόφου, με γνώμονα ώστε να εξυπηρετηθούν και οι εννοιολογικοί και οι στατιστικοί σκοποί. Επιπλέον προτάθηκαν επτά (7) δείκτες για το βιασμό και δόθηκαν δέκα (10) συστάσεις σε επίπεδο ΕΕ και 11 σε εθνικό επίπεδο. Η μελέτη στοχεύει να διασφαλίσει ότι τα βασικά δεδομένα και πληροφορίες είναι διαθέσιμα σε επίπεδο ΕΕ.

Διαπιστώθηκαν ορθές πρακτικές για τη συλλογή διοικητικών δεδομένων σχετικά με τη βία κατά των γυναικών που ευθυγραμμίστηκαν με τα στοιχεία της κύριας μελέτης. Τα δεδομένα δόθηκαν από την αστυνομία, τη δικαιοσύνη, τα συστήματα υγείας και τις κοινωνικές υπηρεσίες αλλά και «άλλα» διοικητικά συστήματα. Η έκθεση εξέδωσε συστάσεις προς τις/τους ερευνήτριες/ες, τις/τους υπεύθυνες/ους χάραξης πολιτικής και τις/τους παρόχους υπηρεσιών σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης κενών και προκλήσεων στη συλλογή και ανάλυση των διοικητικών δεδομένων.

Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, το EIGE διένειμε τις εργασίες για τη βία κατά των γυναικών μέσω στοχοθετημένων διαύλων επικοινωνίας. Η καμπάνια της λευκής κορδέλας προσέλκυσε τους άνδρες να μιλήσουν ενάντια στη βία κατά των γυναικών. Ανάμεσά τους πρεσβευτές, πολιτικοί και δημόσιοι υπάλληλοι.

Για να διασφαλιστεί η ενεργός συμμετοχή των πρεσβευτών, το EIGE παράγαγε ένα πακέτο πληροφοριών για να το χρησιμοποιήσουν στο έργο τους και εισήγαγε ένα τακτικό ενημερωτικό δελτίο που παρουσίαζε νέους πόρους.

Το EIGE παράγαγε επίσης και βίντεο για την ευαισθητοποίηση του κόσμου τα οποία έχουν παρουσιαστεί συνολικά 1,330 φορές.

Τον Νοέμβριο του 2016, το EIGE στην έναρξη του έτους δράσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών («Απαγόρευση της βίας κατά των γυναικών»). Το EIGE παράγαγε 29 ενημερωτικά δελτία σχετικά με τα

μέτρα που ελήφθησαν για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών σε κάθε κράτος μέλος και σε επίπεδο ΕΕ τα οποία αποτελούν ένα χρήσιμο εργαλείο για την κατάσταση σχετικά με τη βία κατά των γυναικών σε ολόκληρη την ΕΕ. Το EIGE επίσης προώθησε την εκστρατεία για τα κοινωνικά μέσα ενημέρωσης και οργάνωσε μια τοπική εκδήλωση για την ευαισθητοποίηση στην πόλη υποδοχής Βίλνιους στις 25 Νοεμβρίου 2016.

Η εκδήλωση σηματοδότησε τη Διεθνή Ημέρα Εξάλειψης της Βίας κατά των γυναικών. Το επίκεντρο ήταν το Δημαρχείο του Βίλνιους και το Υπουργείο Εξωτερικών με πορτοκαλί χρώμα. Το γεγονός καλύφθηκε ευρέως από τα τοπικά μέσα ενημέρωσης, συμβάλλοντας δημόσια συζήτηση σχετικά με το θέμα. Αυτό το χρονικό διάστημα τα Λιθουανικά μέσα ενημέρωσης είχαν 57 δημοσιεύσεις, σχόλια ραδιοφώνου και τηλεόρασης σχετικά με τη βία κατά των γυναικών στα εθνικά μέσα ενημέρωσης. Η επικοινωνιακή εκστρατεία του EIGE χρησιμοποίησε για την κάλυψή της τα μέσα ενημέρωσης. Επιπλέον, έγιναν αναρτήσεις στο Facebook που δέχτηκαν την αποδοχή πολλών πολιτιδών/ών. Τέλος έγινε ενημέρωση σε τουλάχιστον 8 οργανώσεις, ανάμεσά στις οποίες η Επιτροπή για τα Δικαιώματα της Γυναίκας και της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου

Σε όλη τη διάρκεια του 2016, η EIGE εξακολούθησε να διαδίδει τα αποτελέσματα της έκθεσης του 2015 με τίτλο «Εκτίμηση του κόστους της έμφυλης βίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση», συμπεριλαμβανομένης της εκδήλωσης της Γενικής Γραμματείας του ΟΗΕ στη Νέα Υόρκη (Σεπτέμβριος 2016). Τα αποτελέσματα της μελέτης απαιτούν επείγουσα συντονισμένη δράση για να βοηθήσουμε τις γυναίκες και τους άνδρες να κινηθούν προς μια κοινωνία χωρίς βία κατά των γυναικών. Η μεθοδολογία αυτής της μελέτης χρησιμοποιήθηκε από την κυβέρνηση της Εσθονίας για τον υπολογισμό του κόστους της βίας κατά των γυναικών στη χώρα τους.

Το EIGE έχει επίσης προωθήσει τη συνεργασία του με την Επιτροπή GREVIO του Συμβουλίου της Ευρώπης. Καθ' όλη τη διάρκεια του 2016, η EIGE και η GREVIO συνεργάστηκαν στενά σε διάφορα έργα, μεταξύ των οποίων και η συμμετοχή της GREVIO στις συνεδριάσεις του EIGE και συμβάλλοντας στην εκπόνηση εκθέσεων EIGE.

5. Γλωσσάρι για την Ισότητα των Φύλων

Το Γλωσσάριο παρέχει σε χρήστριες/χρήστες εντός και εκτός της ΕΕ μια ενιαία μέθοδο κατανόησης της ορολογίας στον τομέα της ισότητας των φύλων, συμβάλλοντας στην

εξάλειψη της σύγχυσης που επικρατεί σχετικά με βασικούς όρους. Το διαδικτυακό αυτό εργαλείο αναμένεται επίσης να διανθίσει το λεξιλόγιο σε θέματα φύλου και να αμφισβητήσει όρους οι οποίοι ενισχύουν τα έμφυλα στερεότυπα και αγνοούν τις έμφυλες διαφοροποιήσεις

4.4. ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ EIGE

Σύμφωνα με την προγραμματική περίοδο του EIGE 2017-2019 προβλέπονται τα ακόλουθα σχετικά με τις δράσεις του οργανισμού σχετικά με την ισότητα των φύλων.

Σχετικά με την παρακολούθηση της πλατφόρμας του Πεκίνου, αυτή θα συνεχίσει να αποτελεί το προσχέδιο για την ισότητα του φύλου παγκοσμίως. Αντιπροσωπίες του Συμβουλίου θα ιδρύσουν αναθεωρημένους δείκτες για να μετρήσουν την πρόοδο της εφαρμογής της πλατφόρμας στα κράτη-μέλη και εφαρμογής ουσιαστικής ισότητας φύλου σε 12 περιοχές. Η επιλογή των περιοχών θα γίνεται σε συνεργασία Μονάδας Ισότητας Φύλου της γενικής διεύθυνσης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «Δικαιοσύνη και Καταναλωτές» και του κράτους-μέλους που προεδρεύει. Το EIGE θα έχει σημαντικό ρόλο στην συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων.

Σχετικά με τον δείκτη ισότητας φύλου το οποίο είναι ένα εργαλείο που σχεδιάστηκε από τον EIGE και λειτουργεί από το 2013, θα δημοσιευτεί ξανά τα έτη 2017 και 2019 με εστίαση στις διαπλεκόμενες ανισότητες. Το 2017 θα περιλαμβάνει όλα τα αναγκαία δεδομένα σχετικά με την βία κατά των γυναικών που συλλέγονται από την εργασία του EIGE με ιδιαίτερη έμφαση στις διαπλεκόμενες ανισότητες με έμφαση στις/στους μετανάστριες/ες, την ηλικία και τα άτομα με ειδικές ανάγκες. Το 2019 θα ενσωματωθούν νέα δεδομένα στον δείκτη ου θα επιτρέψουν βαθύτερη ανάλυση της επίτευξης της ισότητας μεταξύ των φύλων.

Όσο αφορά την βάση στατιστικών δεδομένων για το φύλο το EIGE έχει εξελίξει μια περιεκτική βάση δεδομένων και δεικτών για το φύλο. Από το 2017 η βάση δεδομένων θα ενσωματώσει την βάση δεδομένων «Γυναίκες και άντρες στην λήψη αποφάσεων». Το EIGE θα γνωστοποιεί τα στοιχεία στα ενδιαφερόμενα μέρη και θα προωθή την χρήση ποιοτικών δεδομένων.

Σχετικά με την βία κατά των γυναικών το EIGE θα συνεχίσει να βοηθά τις χώρες να διερευνούν τις επιπτώσεις από την βία κατά των γυναικών και να εφαρμόσουν πολιτικές μείωσης του φαινομένου. Προτεραιότητες της επιτροπής ήδη από τα έτη 2015 και 2016 είναι καταπολέμηση του ακρωτηριασμού των γυναικείων οργάνων και η εστίαση στην ανάλυση και πληροφόρηση των κρατών-μελών στην εφαρμογή για την Οδηγία κατά της εμπορίας και διακίνησης. Το 2017 το EIGE σκοπεύει να ενισχύσει την Επιτροπή στην επικοινωνιακή καμπάνια της κατά της βίας των γυναικών. Επιπλέον θα συνεχίσει τον αγώνα για την καταπολέμηση του ακρωτηριασμού των γυναικείων οργάνων επεκτείνοντας την πιλοτική έρευνα του 2014/2015 σε άλλες έξι χώρες.

Τέλος αναφορικά με την εφαρμογή της διάστασης του φύλου στις πολιτικές το EIGE θα συνεχίσει να παρέχει πληροφόρηση στα κράτη-μέλη. Το 2017 θα αναλύσει την βιωσιμότητα της ολοκλήρωσης της Πύλης για το Φύλο που αναπτύχθηκε από την Επιτροπή. Την οικονομική επίδραση και την εισαγωγή ανθρώπινων πόρων για την συντήρησή της πριν παρθεί μια απόφαση για μελλοντική δράση. Το EIGE θα εστιάσει σημαντικά από το 2017 στον προϋπολογισμό για το φύλο. Σκοπός είναι να ενσωματωθεί ο προϋπολογισμός στα Ευρωπαϊκά Διαθρωπτικά Ταμεία. Το 2018 θα εκτιμηθούν τα αποτελέσματα από ειδικές/ους και θα ενσωματωθούν στην online Πλατφόρμα για την ενσωμάτωση του Φύλου στις πολιτικές με την μορφή online εργαλείου που θα συνοδεύεται με οδηγίες υλικά εκπαίδευσης και εγχειρίδια που θα βοηθήσουν τα κράτη-μέλη και τα ευρωπαϊκά θεσμικά όργανα που ασχολούνται με την ενσωμάτωση της εφαρμογής του φύλου στις πολιτικές συγκριτικά αξιοσημείωτη πρακτική της κατάρτισης προϋπολογισμού για το φύλο εντός του πλαισίου (EIGE, 2016)

5. ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΦΥΛΟ ΚΑΙ Η ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΟΥ EIGE

Η ισότητα των φύλων προστατεύεται από το ελληνικό Σύνταγμα. Στο άρθρο 4, παρ. 2, του Συντάγματος του 1975 αναφέρεται πως «Οι Έλληνες και Ελληνίδες έ/χουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις» ενώ την αναθεώρηση του Συντάγματος το 2001 στο άρθρο 116 παρ.2 αναφέρεται η αρχή της μη διάκρισης των προσώπων με την οποία η πολιτεία

μέριμνα για λήψη θετικών μέτρων ώστε να εξαλειφθούν οι διακρίσεις έναντι των γυναικών (Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ, 2003).

Από το 1981 εμφανίζονται στην Ελλάδα πολιτικές ισότητας. Δύο νόμοι ψηφίζονται προς ενίσχυση της προώθησης της ισότητας: Ο Νόμος 1414/84 «Εφαρμογής της αρχής της ισότητας των φύλων στις εργασιακές σχέσεις»¹⁶ και ο Νόμος 1483/84 «Προστασία και διευκόλυνση των εργαζόμενων με οικογενειακές υποχρεώσεις»¹⁷. Με τους νόμους αυτούς εισάγονται στο εθνικό δίκαιο έννοιες όπως η ίση αμοιβή και μεταχείριση στην απασχόληση, στην επαγγελματική εκπαίδευση, στον επαγγελματικό προσανατολισμό και την κοινωνική ασφάλιση.

Εθνικοί μηχανισμοί ισότητας λειτουργούν σήμερα στην Ελλάδα τόσο σε εθνικό και περιφερειακό όσο και σε τοπικό επίπεδο. Σε εθνικό επίπεδο λειτουργεί η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων ΥΠ.ΕΣ. (Ν. 1558/1985)¹⁸ και το Κέντρο Ερευνών για θέματα Ισότητας Κ.Ε.Θ.Ι ΥΠ.ΕΣ.(Ν.1835/1988)¹⁹.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.), που είναι μέλος του Υπουργείου Εσωτερικών, ιδρύθηκε το 1985 και είναι υπεύθυνη για τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής πολιτικών για την ισότητα των φύλων σε όλους τους τομείς. Συγκεκριμένα, είναι υπεύθυνη για την εφαρμογή της εθνικής στρατηγικής ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010-2013. Ίδρυσε και εποπτεύει το Κέντρο Έρευνας για την Ισότητα των Φύλων (Κ.Ε.Θ.Ι.), το οποίο στοχεύει στην προώθηση των γυναικών σε όλους τους τομείς της πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής ζωής, στο πλαίσιο των πολιτικών που ορίζει η Γ.Γ.Ι.Φ.

¹⁶ βλ. σχετικά: http://social.policy.gr/we-content/uploads/2013/02/Gender_Equality_by_peace_freak99-e1360608814128.jpg

¹⁷ βλ. σχετικά: <http://www.yapp.gr/uploads/files/2523.pdf>

¹⁸ βλ. σχετικά: <http://www.isotita.gr/>

¹⁹ βλ.σχετικά: <http://www.kethi.gr/>

Σε περιφερειακό επίπεδο λειτουργούν οι Περιφερειακές Επιτροπές Ισότητας (ΠΕΠΙΣ)²⁰ και το Γραφείο Ισότητας των Φύλων στην Ένωση Περιφερειών Ελλάδας (ΕΝΠΕ)²¹. Σε τοπικό επίπεδο λειτουργούν Δημοτικές Επιτροπές Ισότητας (ΔΕΠΙΣ), Υπηρεσιακή Μονάδα Ισότητας Φύλων και στην Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) λειτουργεί Γραφείο Ισότητας των Φύλων.

Επιπλέον, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Προστασίας και Πρόνοιας έχει ένα Τμήμα Ισότητας των Φύλων, το οποίο είναι υπεύθυνο για την καταπολέμηση των διακρίσεων και την προώθηση της ισότητας των φύλων στην απασχόληση και την αγορά εργασίας.

Το Εθνικό Πρόγραμμα Δράσης για την Ισότητα 2001-2006 που συνέταξε η Γ.Γ.Ι.Φ. έθεσε τέσσερις στρατηγικούς στόχους που περιλαμβάνουν τις βασικές Αρχές της Διακήρυξης του Ο.Η.Ε. για την εξάλειψη των διακρίσεων σε βάρος των γυναικών (Πλατφόρμα Δράσης του Πεκίνου του 1995) και την Κοινοτική Στρατηγική –Πλαίσιο 2001-2005 για την Ισότητα των Φύλων. Οι αρχές αυτές ήταν:

- Η προώθηση της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών στην οικονομική ζωή.
- Η προώθηση της ίσης συμμετοχής και εκπροσώπησης στον πολιτικό, κοινωνικό και οικονομικό τομέα.
- Η προώθηση της ίσης πρόσβασης και ίσης εφαρμογής των κοινωνικών δικαιωμάτων για άνδρες και γυναίκες.
- Η προώθηση της αλλαγής του ρόλου και των στερεοτύπων των φύλων.

Οι «Εθνικές Προτεραιότητες Πολιτικές και Άξονες Δράσης για την Ισότητα των Φύλων» σύμφωνα με την Γ.Γ.Ι.Φ. για τη τετραετία 2004-2008 ήταν:

- Καταπολέμηση του ελλείμματος ισότητας στην αγορά εργασίας και τις εργασιακές σχέσεις στον ιδιωτικό και δημόσιο τομέα.
- Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας με θύματα τις γυναίκες.

²⁰ Βλ.σχετικά:

http://old.isotita.gr/var/uploads/PROGRAMMES/gender%20mainstreaming/municipalities_regions_oct-2011.pdf

²¹ Βλ.σχετικά: <http://www.enpe.gr/el/>

- Καταπολέμηση των στερεότυπων αντιλήψεων για το ρόλο των δύο φύλων μέσω της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- Ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων.

Με αυτές τις δράσεις θα μπορούσαν οι κυρίαρχες πολιτικές προτεραιότητες να συνδεθούν με την ανάδειξη του οικονομικού, κοινωνικού και αναπτυξιακού χαρακτήρα.

Το 2009 έχουμε την εκπόνηση για πρώτη φορά του «Εθνικού Προγράμματος για την Πρόληψη και την Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών (2009-2013)», (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2012) ενώ για την τετραετία 2010-2013 η Γ.Γ.Ι.Φ. καταρτίζει το «Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων» με βασικό στόχο την βελτίωση της καθημερινής ζωής των γυναικών και των ανδρών και η επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας των φύλων μέσω θεσμικών παρεμβάσεων σε όλα τα επίπεδα. Στόχοι του προγράμματος η προάσπιση των δικαιωμάτων των γυναικών, η πρόληψη και καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών, η στήριξη και η οικονομική αυτοτέλεια των γυναικών και η αξιοποίηση της πολιτιστικής δημιουργίας για την ανάδειξη της ισότητας των φύλων. (Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2012)

Σήμερα τρέχει το Εθνικό Σχέδιο για την Ισότητα των Φύλων 2016-2020 (Υπουργείο Εσωτερικών, 2016).²²

Τέλος αξίζει να σημειωθεί ότι η Ελλάδα είναι ένα από τα πρώτα 13 κράτη που υπέγραψαν τη Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης και σήμερα βρίσκεται στην διαδικασία ενσωμάτωσης της στο εθνικό δίκαιο.

Παρατηρείται επομένως ότι στην Ελλάδα έχει γίνει αρκετή πρόοδος καθώς έχουν ενσωματωθεί αρκετές κοινοτικές οδηγίες οι οποίες εμπλουτίζουν το θεσμικό πλαίσιο της

²² Το Σχέδιο Δράσης θέτει ως στόχους:

Η προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των γυναικών, με έμφαση στις ευπαθείς ομάδες πληθυσμού και τις γυναίκες μετανάστριες και γυναίκες πρόσφυγες

- Η πρόληψη και αντιμετώπιση της βίας κατά των γυναικών στην οικογένεια, την εργασία και την κοινωνία
- Η στήριξη της απασχόλησης των γυναικών και η άρση των συνεπειών της μείωσης της ανδρικής απασχόλησης όσον αφορά στις έμφυλες ταυτότητες και τις σχέσεις των δύο φύλων
- Η προώθηση της ισότητας στην εκπαίδευση, τον πολιτισμό, τα μέσα ενημέρωσης και τον αθλητισμό
- Η άρση των έμφυλων ανισοτήτων στην υγεία
- Η ισόρροπη συμμετοχή των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων

Βλ.σχετικά: https://www.eetaa.gr/via/anakoinoseis/ggif_ethniko_sxedio_drashs_2016_2020.pdf

χώρας. Ωστόσο η διαδικασία αυτή εξελίσσεται και πρέπει να γίνει αρκετή δουλειά από τους κρατικούς φορείς στον τομέα αυτό.

Οι δράσεις του EIGE σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις πολιτικές αλλά και της καταπολέμηση της βίας των γυναικών έχουν επηρεάσει και την διαμόρφωση των Ελληνικών πολιτικών με αποτέλεσμα να υπάρξουν ανάλογες δράσεις.

Όσο αφορά την ενσωμάτωση της διάστασης του Φύλου στις πολιτικές οι πρώτες προσπάθειες υλοποίησης σημειώθηκαν ήδη από δεκαετία του 2000, όταν η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων (Γ.Γ.Ι.Φ.) συμμετείχε ενεργά στη διαδικασία σχεδιασμού του τρίτου Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης (Κ.Π.Σ.) 2000-2006, το οποίο χρηματοδοτείται από το αναπτυξιακό πρόγραμμα της Ελλάδας από τα Διαρθρωτικά Ταμεία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.). Κατά συνέπεια, στα επιχειρησιακά προγράμματα του Κ.Π.Σ. συμπεριλήφθηκαν δράσεις για την ισότητα των φύλων, διορίστηκαν αξιωματικοί ισότητας για κάθε επιχειρησιακό πρόγραμμα και δημιουργήθηκαν περιφερειακές επιτροπές για την ισότητα των φύλων σε ολόκληρη τη χώρα.

Η επόμενη ευκαιρία εφαρμογής της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου προέκυψε με το νέο Κ.Π.Σ. για την περίοδο 2007-2013, που ονομάζεται Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.), στο οποίο η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου χαρακτηρίζεται ως παράγοντας βελτίωσης της ποιότητας των δημόσιων πολιτικών. Η συμμετοχή της Γ.Γ.Ι.Φ. οδήγησε στην ένταξη ενός συγκεκριμένου άξονα ισότητας των φύλων στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Διοικητικής Μεταρρύθμισης με τίτλο «Ενίσχυση της Ισότητας των Φύλων σε όλους τους τομείς της Δημόσιας Διοίκησης».

Το 2010 ξεκίνησε μια ολοκληρωμένη στρατηγική ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο του Εθνικού Προγράμματος για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010-2013. Σύμφωνα με το πρόγραμμα, η GSGE έχει εξασφαλίσει την απαιτούμενη συνεργασία των αρμόδιων γενικών γραμματέων, οι οποίοι θα προωθήσουν τον στρατηγικό στόχο της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου στις κεντρικές και περιφερειακές πολιτικές της χώρας, ώστε να μειωθεί το χάσμα των φύλων στην ομάδα-στόχο. "

Μια ολοκληρωμένη εθνική στρατηγική ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου ξεκίνησε το 2010 μέσω του Εθνικού Προγράμματος για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων, το οποίο προσδιορίζει την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές

και σε όλα τα επίπεδα πολιτικής ως έναν από τους τρεις πυλώνες. Τα καθήκοντα για την εφαρμογή της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου καθορίζονται από το Ε.Σ.Π.Α. 2007-2013, το έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των κονδυλίων της Ε.Ε. σε εθνικό επίπεδο.

Χρησιμοποιούνται ποικίλες μέθοδοι και διατίθενται διάφοροι οδηγοί και εργαλεία για διαφορετικά επίπεδα χορήγησης. Η συμμετοχή των ενδιαφερομένων και των εμπειρογνομόνων σε θέματα ισότητας των φύλων έχει κεντρικό ρόλο στην εφαρμογή της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου: έχουν διαμορφωθεί πέντε επιτροπές θεματικών εμπειρογνομόνων - με εμπειρογνώμονες, ακαδημαϊκούς/ους και φορείς χάραξης πολιτικής στους πέντε τομείς προτεραιότητας (βία με βάση το φύλο · απασχόληση · βιβλιοθήκη · τέχνες και πολιτισμός · η ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου), και γίνεται συστηματική διαβούλευση σε όλες τις φάσεις του κύκλου πολιτικής. Η κατάρτιση του προϋπολογισμού για την ισότητα των φύλων και η εκτίμηση του αντικτύπου των φύλων αποτελούν μέρος των έργων που έχουν σχεδιαστεί στο πλαίσιο της NSFR 2007-2013.

Μεγάλο είναι το πρόβλημα του του ακρωτηριασμού των γυναικείων γεννητικών οργάνων στην Ελλάδα ως αποτέλεσμα της αυξανόμενης εισροής μεταναστών στην χώρα οι οποίοι χρησιμοποιούν τέτοιες πρακτικές. Ο ακρωτηριασμός υφίσταται είτε γιατί το επιβάλλει η θρησκεία είτε γιατί αποτελεί συνδεδετικό κρίκο με την χώρα καταγωγής τους. Το μεγάλο πρόβλημα είναι ότι δεν μπορούν να συλλεχθούν ακριβή στοιχεία για τον αριθμό των θυμάτων γιατί η διαδικασία και παράνομη είναι και γίνεται στο κλειστό περιβάλλον της κοινότητας στην οποία ζουν. Το EIGE είχε ήδη επισημάνει το πρόγραμμα καταγραφής στοιχείων στην Ελλάδα από το 2012. Παρά το γεγονός ότι πρόκειται για μια κατακριτέα πρακτική είναι πολύ δύσκολο να αντιμετωπιστεί καθώς υπάρχει μια συνεχής ροή μεταναστριών/ων και προσφύγων στην Ελλάδα η οποία δυσκολεύει το έργο της καταγραφής των θυμάτων και της προστασίας τους.

Όσο αφορά την βία κατά των γυναικών Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων αναβαθμίζει και εμπλουτίζει τις υπηρεσίες του δικτύου των 62 δομών για τις γυναίκες – θύματα βίας. Σε αυτό το πλαίσιο, δίνεται προτεραιότητα στις πιο ευάλωτες περιπτώσεις γυναικών, όπως προσφύγων γυναικών σε κήση, αρχηγών μονογονεϊκών οικογενειών, θυμάτων βασανιστηρίων, ενδοοικογενειακής βίας, βιασμού και άλλων μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, θυμάτων εκμετάλλευσης και εμπορίας ανθρώπων.

Η συγκεκριμένη δράση ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης της Διεύθυνσης Ανάπτυξης & Υποστήριξης Πολιτικών Ισότητας των Φύλων της Γ.Γ.Ι.Φ. εντάσσεται στο θεματικό πεδίο «Βία κατά των Γυναικών» και υλοποιείται στο πλαίσιο αξιοποίησης όλων των εργαλείων στον αγώνα για την επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών, σύμφωνα και με τις κατευθυντήριες γραμμές των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (Ατζέντα 2030).

Με τον Ν. 3500/2006 για την Αντιμετώπιση της Ενδοοικογενειακής Βίας έχουν ήδη ποινικοποιηθεί τα περιστατικά ενδοοικογενειακής βίας στην Ελλάδα. Παράλληλα από διάφορους κοινωνικούς φορείς διοργανώνονται σεμινάρια και ημερίδες προς αντιμετώπιση του παραπάνω θέματος.

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας Φύλου σχεδίασε το «Εθνικό Πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010-2013». Πρόκειται για ένα πρόγραμμα με εθνική εμβέλεια, εφόσον οι δράσεις του επεκτείνονται σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας και αφορούν σε ευρύ φάσμα δημόσιων πολιτικών σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο (ΥΠ.ΕΣ., ΓΓΙΦ, 2010). Στις ετήσιες εκθέσεις εκτέλεσης του Εθνικού Προγράμματος για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων για τα έτη 2010-2014, σημειώνεται πρόοδος σε όλους τους τομείς δράσης, με ιδιαίτερη έμφαση στον τομέα της βίας κατά των γυναικών καθώς και στην προώθηση των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων και στην κοινωνία των πολιτών. Αναφορικά με την καταπολέμηση της βίας επισημαίνεται κυρίως η δημιουργία και λειτουργία των δομών στήριξης (συμβουλευτικών κέντρων και ξενώνων φιλοξενίας) σε όλη την Ελλάδα, σε συνδυασμό με την υπάρχουσα τηλεφωνική γραμμή ανάγκης, και τις δραστηριότητες για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, μεταξύ άλλων. Αναφορικά με την προώθηση των γυναικών στα κέντρα λήψης αποφάσεων, είναι μεγάλης σημασίας τα έργα που υλοποιούνται από τη Γ.Γ.Ι.Φ. τόσο σε επίπεδο Δήμων, Περιφερειών και Κεντρικής Διοίκησης της κυβέρνησης, όσο και σε επίπεδο συνδικαλιστικών, εργοδοτικών και άλλων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών με συγκεκριμένα έργα για την προώθηση των γυναικών σε θέσεις ευθύνης των διοικήσεων αυτών (ΓΓΙΦ, 2015).

Σήμερα είναι σε εφαρμογή το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016 - 2020», όπου επιδιώκεται η ένταξη της διάστασης του φύλου σε όλες τις πολιτικές και η εφαρμογή ειδικών μέτρων ή και θετικών δράσεων για την πρόληψη, εξάλειψη και θεραπεία των έμφυλων ανισοτήτων. (ΥΠ.ΕΣ., ΓΓΙΦ, 2017)

Σημαντική πρωτοβουλία της Γ.Γ.Ι.Φ. είναι ότι έχει καταθέσει Σχέδιο Νόμου για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων. Σκοπός της δημιουργίας ενός νομοθετικού πλαισίου είναι να εξειδικευτούν οι κανόνες που απορρέουν από την αρχή της ισότητας των φύλων και να εξασφαλιστεί η εφαρμογή της αρχής της ίσης μεταχείρισης και των ίσων ευκαιριών όλων των μελών του κοινωνικού συνόλου, καθώς και την επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας των φύλων.

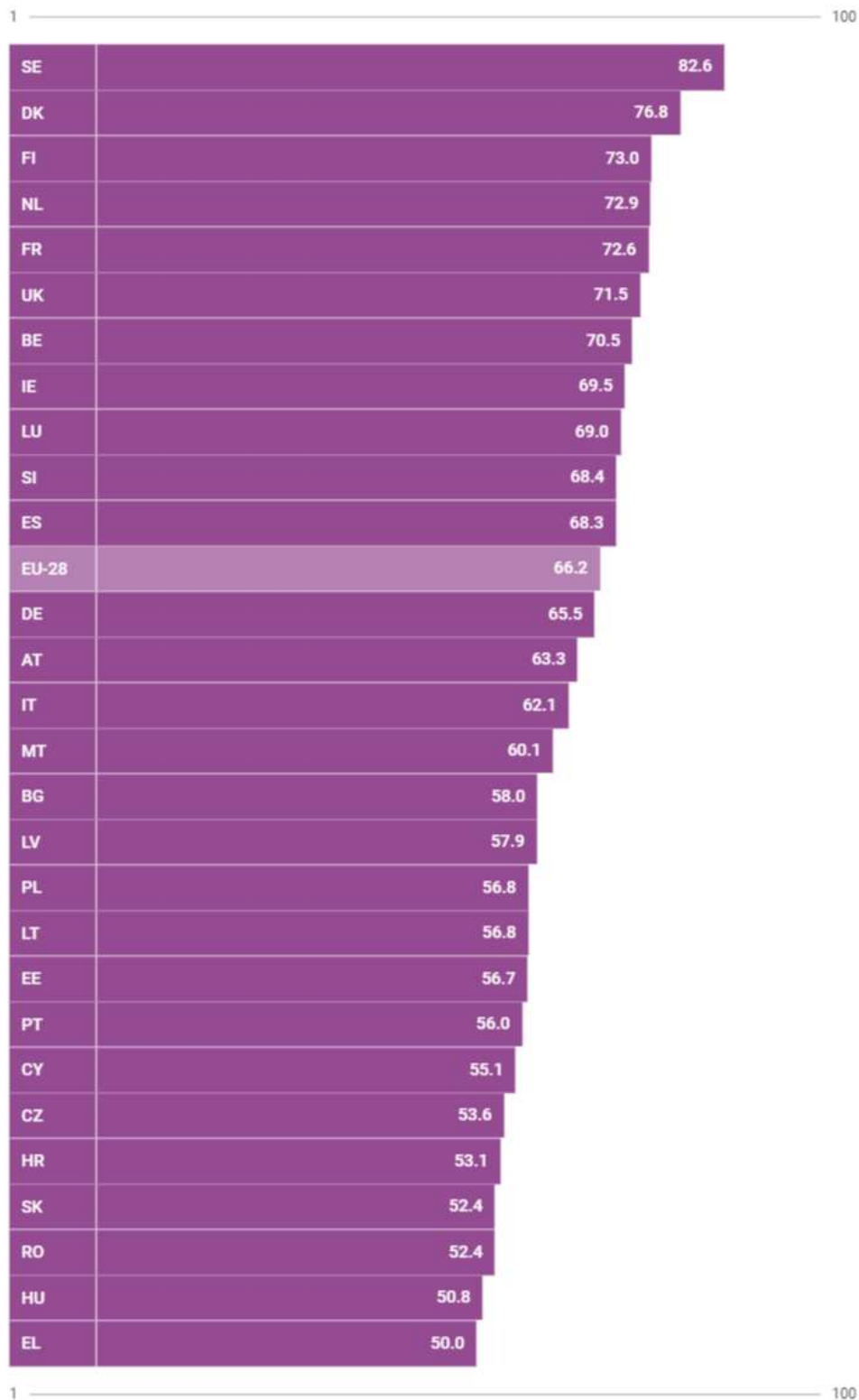
Ο παρών νόμος διαρθρώνεται σε τέσσερα μέρη και αποτελείται από 48 άρθρα. Στο πρώτο μέρος (άρθρα 1-11) θεσπίζονται διατάξεις σχετικά με την αρχή της ίσης μεταχείρισης και την προστασία κατά των διακρίσεων, με έμφαση στις πολλαπλές διακρίσεις. Στο δεύτερο μέρος (άρθρα 12-24) θεσπίζονται διατάξεις σχετικά με την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις δημόσιες πολιτικές. Στο τρίτο μέρος (άρθρα 25-46) θεσπίζονται διατάξεις για την ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου στις σχέσεις μεταξύ των ιδιωτών. Τέλος, στο τέταρτο μέρος (άρθρα 47-48) περιλαμβάνονται οργανωτικές διατάξεις.

Με τον νόμο αυτό η Ελλάδα ανταποκρίνεται στις διεθνείς και ενωσιακές της υποχρεώσεις για την επίτευξη της ουσιαστικής ισότητας των φύλων θεσπίζοντας ένα πλέγμα διατάξεων που εξασφαλίζουν την αποτελεσματική εφαρμογή της στην πράξη (ΓΓΙΦ, 2016).

Τέλος αξίζει να σημειωθούν ότι το 2016 με βάση τον Συνοπτικό Απολογισμό της Γ.Γ.Ι.Φ. πραγματοποιήθηκαν πολλές εμπλουτισμένες δράσεις, ανανεωμένες συνεργασίες, παρεμβάσεις και πρωτοβουλίες, που λειτουργούν ως αντίδοτο στο έλλειμμα της ισότητας των φύλων στην κοινωνία μας. (ΓΓΙΦ, 2016)

Παρά τις αξιόλογες προσπάθειες που έχουν σημειωθεί στην Ελλάδα ο δείκτης ισότητας έδειξε ότι η Ελλάδα κατέχει την τελευταία θέση (28^η χώρα) στις Ευρωπαϊκές χώρες με 50 βαθμούς ενώ η πρόοδος στη Ευρωπαϊκή Ένωση γίνεται με εξαιρετικά αργούς ρυθμούς. Στον αντίποδα βρίσκεται η Σουηδία με 82,6 βαθμούς όπως φαίνεται στο ακόλουθο γράφημα:

Δείκτης Ισότητας Φύλων 2017

Πηγή: EIGE <http://eige.europa.eu/gender-equality-index/2015/countries-comparison/index/table>

Η απάντηση της Γ.Γ.Ι.Φ. στα δεδομένα αυτά είναι ότι τα αποτελέσματα βασίζονται σε στατιστικά στοιχεία του 2015 μέσω της Eurostat, η οποία τα έλαβε από τις εθνικές αρχές στατιστικής των 28 Κ-Μ και οφείλονται στην κρίση και στην πολιτική λιτότητας της χώρας μας όπου οι γυναίκες αποτελούν τα άμεσα θύματά της και ότι το «Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων (ΕΣΔΙΦ) 2016-2020» θα μπορέσει να συμβάλει στην βελτίωση της κατάστασης. (ΓΓΙΦ, 2017)

6. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παραπάνω ανάλυση αναπτύξαμε τον ρόλο του EIGE και την μεγάλη σημασία που έχει στην διαμόρφωση των πολιτικών ισότητας των δύο Φύλων στην Ευρωπαϊκή Ένωση και κατ' επέκταση των κρατών-μελών αλλά και των υπό ένταξη κρατών. Η ισότητα των δύο Φύλων εξακολουθεί να απασχολεί την κοινωνία σήμερα και παρά τις σημαντικές προσπάθειες που έχουν σημειωθεί σε νομοθετικό πλαίσιο οι οποίες συνοδεύονται από πλούσιες δράσεις από την μεριά τόσο της ένωσης όσο και των κρατών-μελών δεν μπορούμε να πούμε ότι βρισκόμαστε σε ένα ικανοποιητικό επίπεδο ολοκλήρωσης, αλλά ότι πρέπει να γίνει ακόμα πολύ δουλειά προς αυτή την κατεύθυνση.

Σημαντικά είναι τα προβλήματα που αντιμετωπίζει σήμερα η κοινωνία προς την εκπλήρωση αυτού του έργου όπως το οικονομικό, η αλλαγή νοοτροπίας των πολιτών και η εισροή μεταναστευτικών ροών στην Ευρώπη τα τελευταία χρόνια.

Η Ελλάδα βιώνει έντονα την οικονομική κρίση οπότε δεν μπορεί να ανταποκριθεί από μόνη της στο οικονομικό κόστος εφαρμογής των πολιτικών ισότητας. Αυτό δημιουργεί καθυστερήσεις στην εφαρμογή τους με αποτέλεσμα ο δείκτης ισότητας για την χώρα να δείχνει ότι υπάρχει πρόβλημα.

Ένα μεγάλο πρόβλημα είναι επίσης η αλλαγή στην νοοτροπία των πολιτών. Δυστυχώς είναι πολύ δύσκολο να εμφυτεύσεις στο μυαλό των πολιτών την φιλοσοφία περί ισότητας των φύλων καθώς η ηλικία, το μορφωτικό επίπεδο, η κοινωνική θέση πολλές φορές λειτουργούν ως ανασταλτικοί παράγοντες στην διαδικασία αυτή. Τα πιστεύω που έχουν περάσει μέσα από τα χρόνια σχετικά με την θέση της γυναίκας και του άντρα στην κοινωνία και τα στερεότυπα που έχουν παγιωθεί στο μυαλό του κάθε ενός είναι πολύ δύσκολο σε κάποιες περιπτώσεις να αλλάξουν. Χρειάζεται μεγάλη προσπάθεια από το

κράτος αλλά και από τις/τους ίδιες/ίδιους τις/τους πολίτιδες/ες για να αλλάξει αυτή η κατάσταση και να επιτευχθεί η ουσιαστική ισότητα των Φύλων.

Ένα επίσης μεγάλο πρόβλημα είναι η συνεχής αύξηση των μεταναστευτικών ροών στην Ευρώπη. Οι μετανάστριες/ες και οι πρόσφυγες φέρνουν μαζί τους τις δικές τους αντιλήψεις και στερεότυπα για την θέση των δύο Φύλων στην κοινωνία που στις περισσότερες περιπτώσεις είναι πιο αναχρονιστικά από τα ευρωπαϊκά. Σε πολλές περιπτώσεις οι αντιλήψεις τους συνδέονται με κατακριτέες από το ευρωπαϊκό δίκαιο πρακτικές όπως αυτή του ακρωτηριασμού των γενετικών οργάνων των γυναικών.

Σήμερα τόσο η Ευρωπαϊκή Ένωση όσο και τα κράτη μέλη προσπαθούν να εφαρμόσουν πολιτικές εντάσσοντας το φύλο σε αυτές. Ο EIGE έχει συμβάλει σημαντικά στην τροφοδοσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης με πολύτιμες πληροφορίες που σχετίζονται με τα δύο Φύλα και οι οποίες χρησιμοποιούνται εποικοδομητικά από αυτή.

Όσο αφορά το εθνικό επίπεδο παρατηρούμε ότι στην Ελλάδα η Γενική Γραμματεία Ισότητας και το Κ.Ε.Θ.Ι. κάνουν αξιολογή προσπάθεια προς αυτή την κατεύθυνση με σημαντικό σημείο την πρόταση νόμου για την ουσιαστική ισότητα των φύλων.

Η ενσωμάτωση του φύλου στις πολιτικές είναι μια διαδικασία η οποία έχει ήδη αρχίσει να υλοποιείται στις δημόσιες πολιτικές. Η ψήφιση του νόμου για την ουσιαστική ισότητα θα βοηθήσει και θα βελτιώσει την εφαρμογή του. Επίσης πρωτοβουλίες όπως αυτή της Γ.Γ.Ι.Φ. για την δημιουργία Οδηγού χρήσης μη σεξιστικής γλώσσας στα διοικητικά έγγραφα στα πλαίσια του έργου «Ένταξη της Ισότητας των Φύλων στη γλώσσα των Διοικητικών Εγγράφων δείχνουν ότι η Ελληνική κοινωνία είναι δεκτική στην αλλαγή που θα οδηγήσει στην ουσιαστική ισότητα.

Η δράση που είναι πολύ δύσκολο να έχει αποτέλεσμα στην Ελλάδα είναι η σχετική με τον ακρωτηριασμό των γυναικείων γενετικών οργάνων. Αυτό οφείλεται στην συνεχιζόμενη εισροή μεταναστών που υποστηρίζουν την πρακτική αυτή και ότι δεν μπορούν να υπάρξουν ακριβείς καταγραφές και στοιχεία για τα άτομα αυτά. Η Ελλάδα έχει το μεγαλύτερο πρόβλημα από όλες τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες καθώς αποτελεί πύλη εισόδου.

Δυστυχώς η Ελληνική κοινωνία αντιμετωπίζει πολύ πιο έντονα τα προβλήματα για εφαρμογή της ισότητας των δυο Φύλων σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες και αυτό το φανερώνει η τελευταία θέση που κατέχει στον δείκτη ισότητας. Ο δρόμος προς

την ισότητα των δύο Φύλων είναι μακρύς καθώς είμαστε ακόμα στα μισά και χρειάζεται να προσπελάσουν σοβαρά προβλήματα. Απαιτείται τόσο η συστράτευση όσο και η δημιουργία ενός κοινού μετώπου όλων των εμπλεκόμενων φορέων με σκοπό την επίτευξη της ισότητας μεταξύ γυναικών και ανδρών στην πράξη. Ωστόσο δεν μπορούμε να αγνοήσουμε τα σημαντικά βήματα που έχουν γίνει προς αυτή την κατεύθυνση και τα οποία δίνουν τις βάσεις για περαιτέρω μελλοντικές ενέργειες.

7. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Για την αντιμετώπιση των οικονομικών προβλημάτων θα πρέπει να υπάρξει ενίσχυση με σημαντικά κονδύλια ώστε να ενισχυθούν και υποστηριχθούν οι καμπάνιες ενημέρωσης και επιμόρφωσης και για τον σχεδιασμό των πολιτικών. Η διάχυση της οπτικής του φύλου στους κρατικούς προϋπολογισμούς αλλά και στους προϋπολογισμούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης θα αποτελέσει ένα σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση.

Επιπλέον οι δράσεις που αφορούν την αντιμετώπιση της γυναικείας βίας μπορούν να βρουν γόνιμο έδαφος από τους ελληνικούς φορείς. Αν και υπάρχει ένα σχετικά υψηλό κόστος για την υλοποίηση των καμπανιών ωστόσο είναι δράσεις που μπορούν να υλοποιηθούν πολλές φορές μέσω συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Όσο αφορά την εισροή μεταναστευτικών ροών θα πρέπει να υπάρξει ιδιαίτερη προσοχή από το κράτος καθώς απαιτούνται ιδιαίτεροι χειρισμοί στην προσέγγισή των μεταναστριών/ών, γιατί τα άτομα αυτά, έχουν συχνά παγιωμένες αντιλήψεις οι οποίες συνδέονται πολλές φορές με ένα θρησκευτικό υπόβαθρο. Ειδικά ενημερωτικά προγράμματα και η προσέγγισή τους από ειδικούς επιστήμονες μπορεί να αποτελέσουν τρόπους αλλαγής των αντιλήψεών τους

Επίσης δράσεις για προστασία και υποστήριξη των θυμάτων που έχουν δεχτεί βία είναι εφικτές. Απαραίτητη προϋπόθεση να ενεργοποιηθούν και να ενισχυθούν οικονομικά οι προνοιακοί φορείς για να μπορέσουν να παρέχουν ψυχολογική υποστήριξη στα θύματα αλλά και να δημιουργηθούν οι κατάλληλες δομές στέγασης ή η εκμετάλλευση των υπάρχοντων. Και σε αυτή την περίπτωση αναγκαία είναι η ανάληψη συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων.

Η προστασία από την βία στον κυβερνοχώρο μπορεί να γίνει μέσω ενημερωτικών μηνυμάτων και καμπανιών.

Επίσης μπορούν μέσω προγραμμάτων γυναικείας επιχειρηματικότητας, εναρμόνισης οικογενειακής και επαγγελματικής ζωής αλλά και κατάρτισης να βοηθηθούν οι γυναίκες να βγουν πιο δυναμικά στην αγορά εργασίας.

Τόσο η Γ.Γ.Ι.Φ όσο και το Κ.Ε.Θ.Ι. θα πρέπει να συνεχίσουν τον αγώνα τους παράγοντας πολύτιμο έργο στην προσπάθεια επίτευξης ουσιαστικής ισότητας.

Είναι σημαντικό η Ελλάδα μπορεί να μπορέσει να αξιοποιήσει τους δείκτες και τα στατιστικά στοιχεία του EIGE και να διαμορφώσει τις πολιτικές τις παρατηρώντας τις αδυναμίες και τα πλεονεκτήματά της. Θα μπορούσε να φτιάξει και τους δικούς τις αντίστοιχους δείκτες, οι οποίοι θα αντιπροσωπεύουν καλύτερα τις ανάγκες της.

Επιπλέον η αξιοποίηση του EIGE να γίνει και από άλλους φορείς που ασχολούνται με την ισότητα των Φύλων καθώς αυτό θα συμβάλει θετικά στο έργο τους.

Τέλος θα πρέπει να τονίσουμε ότι η εγκαθίδρυση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων μόνο θετικά αποτελέσματα θα έχει καθώς μπορεί να αποτελέσει μέσο διεξόδου από την κρίση καθώς θα μπορέσουν να προσφέρουν στο κοινωνικό σύνολο χωρίς αποκλεισμούς και να αμείβονται ισότιμα με τους άνδρες.

Απαραίτητο για την εφαρμογή των παραπάνω είναι το κοινό μέτωπο όλων γιατί μόνο έτσι η ουσιαστική ισότητα των φύλων θα γίνει πραγματικότητα.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Anne Peters, 1999. Women, Quotas and Constitutions – Comparative Study of Affirmative Action for Women under American. Στο: *German, EC and International Law*. Kluwer: s.n., p. Chapter II.
- CEMR, 2006. *Ευρωπαϊκός Χάρτης της Ισότητας των Φύλων στις Τοπικές Κοινωνίες*, Innsbruck: CEMR.
- Council of Europe, 2014. *Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων, 2014-2017*, s.l.: Council of Europe.
- Council of Europe, 2016. *Achieving gender mainstreaming in all policies and measures, Gender Equality Strategy*, s.l.: COE.
- Council of Europe, 2017. <https://www.coe.int/en/web/genderequality/home>. [Ηλεκτρονικό] [Πρόσβαση 2017].
- Doyle, J. A. , 1985. IO: The Human Experience. Στο: *Sex and Gender*. Wm. C: Brown Publishers.
- EIGE, 2016. *2017-2019 Single Programming Document*. s.l.:s.n.
- EIGE, 2016. *Consolidated Annual Activity Report of the European Institute for Gender Equality 2016*. s.l.:EIGE.
- EIGE, 2017. <http://eige.europa.eu/about-eige>, s.l.: s.n.
- EIGE, 2017. <http://eige.europa.eu/about-eige/eiges-structure>. [Ηλεκτρονικό] [Πρόσβαση 9 2017].
- EIGE, 2017. <http://eige.europa.eu/about-eige/our-work/working-with-stakeholders>. [Ηλεκτρονικό].
- EIGE, 2017. <http://eige.europa.eu/gender-based-violence/eiges-studies-gender-based-violence/cyber-violence-against-women>. [Ηλεκτρονικό].
- EIGE, 2017. <http://eige.europa.eu/gender-based-violence/eiges-studies-gender-based-violence/female-genital-mutilation>. [Ηλεκτρονικό].
- EIGE, 2017. <http://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/institutions-and-structures/european-union>. [Ηλεκτρονικό].
- EIGE, 2017. <http://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/what-is-gender-mainstreaming>. [Ηλεκτρονικό] [Πρόσβαση 2017].
- End FGM European Network, 2017. <http://www.endfgm.eu/female-genital-mutilation/fgm-in-europe/>. [Ηλεκτρονικό].
- EUR-Lex, 2010. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/ALL/?uri=CELEX%3A52010DC0491>. [Ηλεκτρονικό] [Πρόσβαση 2017].
- EUR-Lex, 2011. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX%3A52011XG0525%2801%29>. [Ηλεκτρονικό] [Πρόσβαση 2017].

- EUR-LEX, 2017. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:c10404>.
[Ηλεκτρονικό]
[Πρόσβαση 2017].
- EUR-LEX, 2017. <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=LEGISSUM:c11903>.
[Ηλεκτρονικό]
[Πρόσβαση 2017].
- EUROPA, 2017. https://europa.eu/european-union/about-eu/agencies/eige_el. [Ηλεκτρονικό]
[Πρόσβαση 2017].
- European Institute of Gender Equality, 2017. *EIGE in a Brief 2017*. Luxembourg: Publicationw
Office of thw European Union.
- European Parliament, 2017.
<http://www.europarl.europa.eu/committees/en/FEMM/home.html>. [Ηλεκτρονικό]
[Πρόσβαση 2017].
- Marc de Vos, 2007. *Beyond Formal Equality – Positive Action under Directives 2000/43 and
2000/78*, s.l.: European Commission.
- R.G.Connell, 2006. *Το Κοινωνικό Φύλο*. Αθήνα: Επίκεντρο.
- Simone De Beauvoir, 1979. *Το δεύτερο φύλο, Γλάρος*. Αθήνα: Γλάρος.
- Turner B., Abercrombie N. & Hill S., 1991. *Λεξικό Κοινωνιολογίας*. Αθήνα: Πατάκη.
- UN WOMEN, 2017. <http://www.un.org/womenwatch/daw/beijing/platform/>. [Ηλεκτρονικό]
[Πρόσβαση 2017].
- UN WOMEN, 2017. <http://www.unwomen.org/en/about-us>. [Ηλεκτρονικό]
[Πρόσβαση 2017].
- United Nations , 2015. <http://www.un.org/sustainabledevelopment/sustainable-development-goals/>. [Ηλεκτρονικό]
[Πρόσβαση 2017].
- United Nations General Assembly, 2000. *United Nations Millennium Declaration*. New York,
UN, s.n.
- United Nations, 1995. *Platform for Action*. Beijing, China, The United Nations Fourth World.
- Αναπτυξιακή Σύμπραξη ΓΛΑΥΚΗ, 2014. *Οδηγός για την ισότητα και την εξάλειψη των
διακρίσεων προς τις γυναίκες*, Θεσσαλονίκη: ΑΝ.Ε.Θ..
- Β.Γκερμόση, Ν. Μοσχοβάκου, Μ. Παπαγιαννοπούλου, 2017. *Οδηγός για την Ένταξη της
Οπτικής του Φύλου στις Δράσεις των Οργανώσεων της Κοινωνίας των Πολιτών*, Αθήνα: Ίδρυμα
Μποδοσάκη.
- Γ.Γ.Ι.Φ., 2015. *Ετήσιες Εκθέσεις για την Πρόοδο της Εφαρμογής των Πολιτικών Ισότητας των
Φύλων*, s.l.: s.n.
- Γ.Γ.Ι.Φ., 2016.
<http://old.isotita.gr/var/uploads/ANNOUNCEMENTS/2017/Apologismos%20Ergou%20tis%20GIF%20-%202016.pdf>. [Ηλεκτρονικό].

- Γ.Γ.Ι.Φ., 2016. *Σχέδιο Νόμου για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων, Αιτιολογική Έκθεση*, Αθήνα: Γ.Γ.Ι.Φ..
- Γ.Γ.Ι.Φ., 2017. ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ Μηδενική ανοχή στον ακρωτηριασμό των γυναικείων γεννητικών οργάνων. 6 Φεβρουαρίου – Παγκόσμια Ημέρα κατά της κλειτοριδεκτομής. Στο: s.l.:Γ.Γ.Ι.Φ..
- Γ.Γ.Ι.Φ., 2017. ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ: Η θέση της Γ.Γ.Ι.Φ. για τον «Δείκτη για την Ισότητα των Φύλων» του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου, s.l.: Γ.Γ.Ι.Φ..
- Γκασούκα Μ., 1999. *Γυναικών Λόγος Πολιτικός. Κείμενα για την Αριστερά και το Φύλο*. Στο: Αθήνα: Ατραπός.
- Δεληγιάννη-Κουϊμτζή, Β. Σ. Δ. Ψ. Α. Φ. Λ. Α. Σ. Σ. Α. Σ. Ε., 2000. *Ταυτότητες φύλου και επιλογές ζωής: Τελική Έκθεση*, Θεσσαλονίκη: Τμήμα Ψυχολογίας, ΑΠΘ, Υπουργείο Παιδείας (ΕΠΕΑΕΚ-Ενέργεια 3.2β).
- Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Παρακολούθησης Δράσεων ΕΚΤ, 2003. *Οδηγός εφαρμογής των πολιτικών ισότητας των φύλων στο σχεδιασμό και την αξιολόγηση των δράσεων των ΕΠ του Γ' ΚΠΣ, Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων*. Αθήνα: Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων.
- Ειρ. Μάρη και Δ. Μπίρμπας, 2011. *Οδηγός Εφαρμογής της Ευρωπαϊκής Χάρτας στις Τοπικές Κοινωνίες*. Στο: Αθήνα: Γ.Γ.Ι.Φ..
- Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 1997. *Συνθήκη του Άμστερνταμ που τροποποιεί τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις Συνθήκες περί Ιδρύσεως των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και ορισμένες συναφείς πράξεις. Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (EE C 340, 10.11.1997)*.
- Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 2017. *Η ΝΕΑ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΗ ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ «Ο ΚΟΣΜΟΣ ΜΑΣ, Η ΑΞΙΟΠΡΕΠΕΙΑ ΜΑΣ, ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ ΜΑΣ».. Στο: Κοινή δήλωση του Συμβουλίου και των αντιπροσώπων των κυβερνήσεων των κρατών μελών, συνερχομένων στο πλαίσιο του Συμβουλίου, του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής (2017/C 210/01). s.l.:s.n.*
- Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 1997. *Ευρωπαϊκή Ένωση-Συνθήκη του Άμστερνταμ*, Λουξεμβούργο: Υπηρεσία Επισήμων Εκδόσεων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.
- Ευρωπαϊκό Δίκτυο κατά της Βίας (Ε.Δ.κ.Β.), 2016. *Βία στις σχέσεις: Μύθοι και Πραγματικότητα*. Κύπρος: Μεσογειακό Ινστιτούτο Μελετών Κοινωνικού Φύλου.
- Μ. Γκασούκα, 2016. *Η Συμβολή της Σύγχρονης Λαογραφικής Έρευνας στην Ανασύνθεση του Συσκοτισμένου Γυναικείου Παρελθόντος*. Στο: *Η ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ Ο ΛΑΙΚΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΑΝΑΜΕΣΑ ΣΤΟΝ ΦΟΛΚΛΟΡΙΣΜΟ, ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΚΑΙ ΤΙΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΑΙΧΜΗΣ*. s.l.: ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ ΑΝΤ. ΣΤΑΜΟΥΛΗ.
- Μ. Γκασούκα, 2017. *Ευρωπαϊκές Στρατηγικές Ισότητας*.
- Μ. Παναγιωτοπούλου, 2017. *ΔΙΕΘΝΕΙΣ, ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ & ΕΘΝΙΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΙΣΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ*. Στο: *Φύλο και Δημόσια Διοίκηση*. Αθήνα: Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.
- ΟΗΕ, 1948. *Οικουμενική Διακήρυξη για τα ανθρώπινα δικαιώματα*, s.l.: s.n.

ΟΗΕ, 1979. *Convention on the Elimination of All Forms of Discrimination against Women*, s.l.: ΟΗΕ.

Παρασκευόπουλος Ι., Μπεζεβέγκης Η. & Γιαννίτσας Ν. , 1998. Διαφυλικές. Στο: Αθήνα: Ελληνικά Γράμματα.

Στρατηγάκη, Μ., 2006. Πολιτικές για την ισότητα των φύλων στην Ελλάδα:Ευρωπαϊκές κατευθύνσεις ή εθνικές πρακτικές. Στο: *Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση και Ελλάδα. Οικονομία,Κοινωνία, Πολιτικές*. s.l.:s.n., pp. σελ. 279-299.

Συμβούλιο, Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, 2006. Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1922/2006 περί ιδρύσεως Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων. *Επίσημη Εφημερίδα L 403*, 30 12.

Συμβούλιο, Κοινοβούλιο, 2006. ΚΑΝΟΝΙΣΜΌΣ (ΕΚ) ΑΡΙΘ. 1922/2006 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΪ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΪΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΪΟΥ της 20ής Δεκεμβρίου 2006 περί ιδρύσεως Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου για την Ισότητα των Φύλων. *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

ΥΠ.ΕΣ., Γ.Γ.Ι.Φ., 2010. *Εθνικό πρόγραμμα για την Ουσιαστική Ισότητα των Φύλων 2010-2013*, Αθήνα: s.n.

ΥΠ.ΕΣ., Γ.Γ.Ι.Φ., 2017. *Εθνικό Σχέδιο Δράσης για την Ισότητα των Φύλων 2016-2017*, Αθήνα: Εθνικό Τυπογραφείο.

Υπουργείο Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, 2012. http://old.isotita.gr/var/uploads/PLHROFORIAKO%20ΥΛΙΚΟ/3PTIXO_ENTIPO-new_single_pages.pdf. [Ηλεκτρονικό] [Πρόσβαση 2017].

Υπουργείο Εσωτερικών, 2016. https://www.eetaa.gr/via/anakoinoiseis/ggif_ethniko_sxedio_drashs_2016_2020.pdf. [Ηλεκτρονικό] [Πρόσβαση 2017].

Ε.Π.
**ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ
ΔΗΜΟΣΙΟΥ
ΤΟΜΕΑ**
ΛΟΜΕΝ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

